

ఆంధ్ర ప్రభ

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I.
సంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 సం॥ జూలై నెల 14 వ తేది మంగళవారము.
ఆనందనామ సంవత్సర ఆషాఢ బహుళ చతుర్థి ౨.

No. 90
సంచిక ౯౦

శ్రీరామ దాసు చరిత్రము

ఇంద్రుని కొండపల్లెయనెడి గ్రామమునందు జన్మించి ధర్మనియందు కైంకర్యముచేసిన గోపన్న యను పేరుగల రామ దాసుగారి వైభవమును తెలుపుచున్నది. ఇతను నిజాగి బ్రాహ్మణుడు. శ్రీరామభక్తుడు. ఇందు చలమాహాత్మ్యమును గోపన్నకు కవీరుదాసు రామనామమంత్రము నుపదేశించుటయు శ్రీరాములవారి యనుగ్రహమునలన బ్రాచలమున తానీష తహశీల్ పని నిచ్చుటయు, తహశీల్ పనిలో తాను సర్కారువైకమును వసూలుచేసి శ్రీరామ చంద్రుని ప్రాకారమంటపములు నిర్మించుటయు, బ్రాహ్మణసంతర్పణచేయుటయు, మొదలుగాగల విషయములుగలవు. ఇట్లు తానీషవైకమును ఆడిగినప్పుడు లేదనగా వారు చెరసాలయం దుంచిరి. అందు పడరానికష్టములననుభవించి తుదకు శ్రీరామనిధ్యారించుచు ప్రాణమును త్యజించుటకు నిశ్చయించిరి. శ్రీరామలక్ష్మణులు ఆరులక్షలవరహాలు తానీషకు ఆరాత్రి తీసుకొనివచ్చి ఇచ్చి రసీమపుచ్చు కొని, శ్రీరామదాసుగారి కిప్పించి అంతర్ధానమై, తానీష ప్రాతఃకాలమున వైకమునుజూచి సంతసించి శ్రీరామదాసువారిని కలువనంపి ఆరులక్షలవరహాలు వారికి యిప్పించి శ్రీధర్మగిరియందు శ్రీరామలవారికి కైంకర్యమును జేయమని ప్రార్థించి సమీపమున నుండు గ్రామములను కూడా శ్రీరామలవారికి మాన్యముగా నొసంగెను. తానీషాతురకగా నుండినను భగవత్ప్రీతి తాముగల్గి లభ్యమునగుచుండే రామదాసువారిని తీసుకొనుచు అనేకవిధములుగా ప్రార్థించెను. శ్రీరామదాసుగారు భద్ర 98 యందు శ్రీరామలకు ౭ హువిధముల కైంకర్యములను జేసి వారు పంపిన దివ్యవిమానము వాహినిగాంచి, పునరావృత్తిరహితమైన మోక్షసామ్రాజ్యపదవిని పొందిరి. ఇందు భగవద్భాగవతు లందరుచూచి ఆనందించుటకై భద్రగిరియందు ప్రస్తుతముందు ఆలయమును, అందలి సీతా రామ లక్ష్మణుల ప్రతిమయు, రామదాసువారు కవీరుదాసు పొందిన నవదేశమును, రామదాసునకు తానీషా తహశీల్ పని యిచ్చుటయు, రామదాసును భటులు తానీషాకడకు కట్టితెచ్చుటయు, శ్రీరామ లక్ష్మణులు తానీషా కు ప్రవృత్తిమై ఆరులక్షలు తెచ్చియిచ్చుటయు, శ్రీరామలక్ష్మణులు తానీషాజేడధారులై రిషిదు రామదాసునకు యిచ్చుట యు, రామదాసువారు ఆరులక్షలవరహాలును శ్రీరామలవారికి యిప్పించి కైంకర్యముచేయుటయు మొదలుగాగల అతి సుందరమైన 8 పటములను జేర్చబడి మేల్కొనికొని పైండు చేయబడియున్నది. దీనివలె రూ. 0-12-0

వలయువారు:— ఆర్. పెంకటేశ్వర్ అన్ కంపె, బ్రాహ్మ, మద్రాస్.

దిన పత్రిక

- ప్రతిదినము 10 పుటల విషయముండును.
- చందా సం॥ నకు రూ. 12-0-0.
- 6 మాసములకు రూ. 6-4-0.
- 3 మాసములకు రూ. 3-4-0.
- 1 మాసమునకు రూ. 1-2-0.

పత్రికయం దీక్రింది విషయములుండును.

ఆంధ్రోద్యమము.
ఆంధ్రోదేశభాగ్యదయమునకు సాధనభూతము గాంగ వ్యవస్థలు, విద్యావ్యాపనము, శాస్త్రవిద్యవ్యవస్థలు, భాషాభివృద్ధిమొదలయినవి ప్రతికయందు స్వతంత్ర పులముగ విమర్శింపబడును.

వార్తా వళి.
శవార్తలు, పరరాష్ట్రవార్తలు, విదేశ మొదలగు సమస్తవార్తలును సకాల గమనగల బ్రచురింపబడును. ఆంగ్లపత్రిక యే సమస్తవార్తలను వెంటనేదీని పుటకు వీలుండును. ఆంధ్రోదేశవార్తా పుటకై ప్రత్యేక ప్రతినిధు లేర్పాటు చేయబడును.

చిత్ర పటములు.
పురుషులయొక్కయు విషయముల స్త్రీలయొక్కయు చిత్రపటము మత్కరచిత్రపటములును జనరంజకంపబడుచుండును.

రాజ్యాంగ వ్యవస్థలు.
నిరంకుశాధికారమును తగ్గించుటకును ప్రజా తంత్రమును వృద్ధిచేయుటకును సాధనభూతములైన గ్రామవ్యవస్థలు, స్థానికపరిపాలనావ్యవస్థలు, రాష్ట్రీయవ్యవస్థలు, సార్వభౌమికపాలనావ్యవస్థలు, శాసనసభాసభల వ్యవహారములు నుచితరీతిని స్వతంత్రవిధమున దీనియందు జర్పింపబడును.

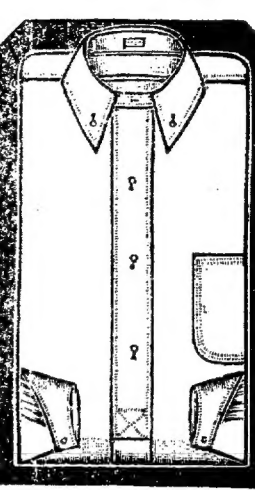
మత సాంఘిక చర్యలు.
జాతిమతపక్ష పాతమునుబూనక సకలమతా వలంబులును, అన్నిజాతులవారును, భిన్నాభిప్రాయములను గలవారును నభివృద్ధినిబొందు టకుదగిన యుదారభావములును నాదర్శములును నిష్పక్ష పాతబుద్ధితో వ్యక్తీకరింపబడును.

హైకోర్టు తీర్పులు.
జనోపయోగములైన క్రొత్త హైకోర్టు తీర్పులు, బోర్డునిర్ణయములు, క్రొత్త చట్టములు, ధర్మశాస్త్రమునకు సంబంధించిన ముఖ్యాంశములును పత్రికయందు విరళముగా దెలుపబడుచుండును.

వ్యవసాయ వాణిజ్యములు.
వ్యవసాయశాఖవారు చేయు విమర్శనలు, స్వదేశపరదేశముల లోని నవీన వ్యవసాయపద్ధతులు, యంత్రసాధనములు, లాభకరమైనపరిశ్రమ వ్యాపారములు, కరపతి సంఘములు, వానివలన గలుగులాభములు బహుధరలు మొదలగు విషయములు విరళముగా దెలుపబడును.

గ్రామ వ్యవస్థలు.
గ్రామముల సుఖస్థితి కవసరమైన గ్రామకుల పాలనము, వంచాయతినధలు, కరపతిసంఘములు, గ్రామపారిశుధ్యము, వైద్యసహాయము, విద్యావ్యాపనము మొదలగు విషయములు చర్చింపబడును.

టిల్ వస్త్రాలు.

మొదటికిము ట్విల్లువస్త్రాలు
డబ్బె 1-కి రు. 13-8-0
రెండవకిముది ,, 12-0-0
సాధారణకముది 10-8-0
ఇంగ్లీషు రంగులగల
వస్త్రాలు 1-కి రు. 2-4-0
వ్రాయు న పుష్ప డు
మీమెడ చుట్టుకొలత
యెంతో, తొమ్ము ఎన్ని
అంగుళములో వ్రాయ
వలయును.

మీ యూరికి దగ్గరనున్న రైల్వేస్టేషను పేరు వ్రాయుడు
ల-డను ప్రేషింగు కంపెని,
87/88 రతనబజారువీధి, మద్రాసు.
LONDON TRADING CO
37/38 Rattan Bazar Road, Madras

అమృతాంజనము
అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము
ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.
సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

తలనుప్పుల మాన్పుచు. వాయుపుపోట్ల బావును
పార్శ్వపునుప్పుల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టును
వనమూలికలచే హిందూదేశముంగు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
సువాసనగలిగియుండును.
దీనిని విదేశములలోకూడ వాడుచున్నది.
పంచభాష చీటి చూచికొనిన మోసము అంబుడు.

చిరునామా:—ఆంధ్ర పత్రికాకార్యాలయము, పోస్టబాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.

ఇందుమతి పరిణయము.

ఇదియొక చక్కని కావ్యము. అజమహారాజు యొక్క వివాహపు కథ. సుప్రసిద్ధుడైన కుమార భూజటి మహాకవి ప్రణేతము. శ్రీనరసింహాపు రాయాంకితము. తిరుపతి వేంకటేశ్వరవిష్ణుస్వామి తదితర చిత్ర పీఠికాంశము.

వెల రూ. 0—10—0.

ఆంధ్రపుస్తక భాండాగారములకెల్ల నుచిత ముగను తదితరులకు పైమూల్యమునకును బంప బడును.

వలయువారు :—

**THE HEAD CLERK,
Meesur Estate,
NUZVID. (Kistna Dt.)**

ఆని వ్రాసినచో బడయగలరు.

కుచ్చిలు, మంచములు, బీరువలు.

మావద్ద మీయింటి నలంకరించు సామానులన్నియు నులభ్యతయమునకు దొరకును. చెన్నపట్టణములో మాకంటె చవుకగా నమ్మువారు లేరు.

మడత కుచ్చి	1-8	1-2-0
కాక్ వన్ కుచ్చి సాదా	"	2-2-0
డిటో చేతులుగలది	"	8-12-0
ఇనుపమడత మంచము కాక్ వన్ గలది సింగిల్	"	10-0-0
డిటో స్ప్రింగుది	"	13-8-0
మృతకం స్ప్రింగు	"	12-0-0
స్ప్రింగుతో టాపు సయితముగల ఇనుపమంచము (సింగిలు)	"	16-8-0
బీరువలు 8x4 అడుగులు	"	17-0-0
డిటో 5x8 1/2 23-0-0	డిటో మేలురకం	30-0-0
పడతకుచ్చి అనే సోఫా కుచ్చి మేముది	"	8-8-0
క్యాటలాగులో అనేక సామానులు గలవు. వ్రాసిన వారికి పంపెదము.		

పి. ఎన్. పొన్ను స్వామి పిల్లె అండుసన్
కాలిఫోర్నియా మేకర్స్ 41/42 గాటర్ బూరుగిది, మదరాసు

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు,

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథమాల.

విక్రయమాసకు సిద్ధముగనుండు గ్రంథములు.

1. మాధవనిదానము:—సకలశోగములను గుర్తించుటకు వైద్యులకు మిగల సవయుక్తమగు గ్రంథము. వెల రి-0-0

2. పథ్యాపథ్యము:—ప్రతిరోగమునకును పథ్యములును అపథ్యములును ఆగు నస్తువులను బోధించును.

వెల చందాదారులకు 0-12-0 ఇతరులకు 1-0-0

3. ఆయుర్వేద పరిభాష:—మందుల జేయుటకును వాని లోగల వస్తువుల భేదముల దెలిసికొనుటకును వాని కూనికల నిర్ణయించుటకును ఉపయోగించు నిష్టిగ్రంథ మిది వరకు లేదు. వెల చందాదారులకు 1-2-0 ఇతరులకు 1-8-0

4. అగస్త్యవైద్యము:—దక్షిణదేశపు వైద్యసాంప్ర దాయముల దెలుపును. వెల చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0

5. వస్త్రీకర్మ:—పిచికారితోయ్య విధమున దీనివలన బోవువ్యాధులను దెలుపును. చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0

6. శల్యతంత్రము:—దానినభ్యసించుక్రమము, శస్త్ర చికిత్సా స్వరూపము, మొదలగు వానిని దెలుపును. చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0

7. ఆయుర్వేదము:—ఆయుర్వేదముయొక్క ప్రాచీనత అందలి భేదములు, మొదలగు వానిని విపులముగ దెలుపును. వెల చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0

N. B. మాగ్రంథమాలలో ముద్రితము లైనట్టియు కాబోవు నట్టియు, గ్రంథముల నన్నిటిని కొనువారు చందా దారులుగా నెంచబడుదురు. ఆట్టివారు దరఖాస్తుతో 0-2-0 పంపవలెను. లేదా, పి. పి. తో వసూలుచేయబడును.

ప్యాకింగ్ పోస్టేజీకర్చులు కొనువారే భరించవలయును.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు,
ఆయుర్వేదాశ్రమం, బార్డిటో, మదరాస్.

కండ్లకు చలువ జేయును.

మెదడుకు బలమిచ్చును.

ఎండవేడిమి దెలియకుండుట కుపాయ మేమి.

అమృతాంశులక తైలము.

ఇది యేమి జేయగలదు.

తలపోట్లను, తలనొప్పలను, మెదడునందలి వేడిమిని, అన్నివిధములగు తలనొప్పలను, నిజముగ అనేకులకు మాన్పినది. విద్యార్థులకు యోచనా పరులకు ప్రాణమితము.

వెల బుడ్డి 1-కి రు. 0-12-0. బుడ్డి 12-కి రు. 8-0-0.

ప్యాకింగ్ పోస్టేజీ వేరు.

కోరువారికి క్యాటలాగు లుచితము.

వైద్యరత్న పండిత. డి. గోపాలాచార్యులు,
పి. వి. యస్., పి. యమ్. బి.,
ఆయుర్వేదాశ్రమం, మదరాస్.

అధికముగా కోరువారు సమీపముగ రైలు స్టేషన్ దెలుపవలెను.

ఈపంచలు కొనువారికి వీటితో పంచ 1-కి అల్లెలారాబ్బ టమున కోర్చుని కోర్చుండ ప్రలాపము అను నూతన గ్రంథ మొకటి కూడా ఇనాముగ పంపబడును.

మంచిసమయము! వేనజేలు కర్చుపడినవి!! వెనుకవొరకవు!!

మేలైన జపాన్ పట్టు పంచలు

అనేక పంచలు కర్చుపడినందున ప్రస్తుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము.

వాచకులారా! శృంగారమున్న నాగరికతయున్న గలమేలైనఅసల్ పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనందముకొరకు తెప్పించి విక్రయించినది పోగా మిగత కొద్ది పంచలుమాత్రమే యున్నది ఇందులో ఎరుపు, పచ్చ, ఆకుపచ్చ, రోజా, మేఘవర్షం

ఇత్యాదిరంగులు గలవు. క్లాఫుసీయమైనట్టివి త్వరపడుడు గాని మారనిదీవిన్ని 24 మూర వేడల్పుగల పట్టుపంచ 1-కి 2-0-0 పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు ... 0-4-0

డిటో రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇనాం

టి. సీతారామ మొదలియార్,
8, కందప్పమొదలి వీధి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాస్.

నర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు అన్నిటికి తల్లి.

ఇది సుంజీవితోటి ఒక వనమాలిక. ఇదియే మన పూర్వీకుల ఆతిరహస్యపు ఔషధము. దీనిప్రభావము కనుగొన వలయునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చు కొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనపడును నపుడన కత్తెము పోగొట్టుటకు యంతకుమించినది లేదు జన్మేంద్రియ దుర్బినియోగముచేతను మాత్రద్యారంబులకు సంభవించెడి అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. రక్తమును క్షుభ్రపరచి నరములకు పటుత్వమున్న దేహమునకు బలమును కాంతియు నిచ్చును. 20 విధములగు మేహములను మొదలంట నాళనము చేయుటలో శంజీవితోటి "నర్వజీవన్" ఇది శ్రీలు, పురుషులు, బాలరు వృద్ధులు అందరును నుపయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియుకలుగును

వెల టిన్ను 1-కి 2-0-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము

ప్రాఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,
(18-5-14) కలియుగభీమ.
16 కృష్ణమొదలివీధి, తిరువల్లిక్కేణి మదరాసు.

విజ్ఞాపనము.

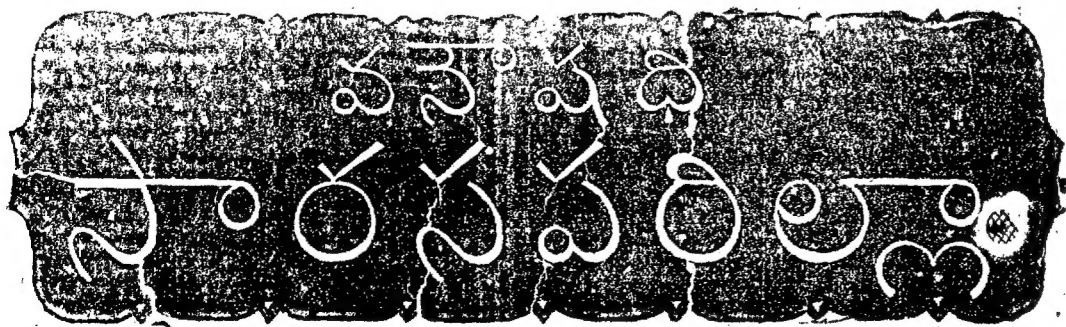
చందాదారులు అడ్రెసులు వగ యిరా మార్పుటకయి యుత్తరములు వ్రాయునప్పుడు పత్రికలు మాకు చేరలేదని వ్రాయువారు ఏయే తేదిల పత్రికలుచేర లేదో వ్రాయనియెడల జవాబు లొసంగుటకు వీలులేదు. గాన పత్రిక గాని తేదిలు స్పష్టముగా వ్రాయవలయును.

తాము దినపత్రిక చందాదారులో, వారపత్రిక చందాదారులో వాసినయెడల చాలసులువుగా నుండుటయేగాక వాటికి జవాబులు త్వరగా బడగలవు. వారిపేరవచ్చు పత్రికలమీద పించిన పేరును నెంబరుతోగూడ చిం - యెడల మాకు పని అతిసులభముగాన, చేయుటకు వేడబడుచున్నారు.

కొందఱు విలేఖకులుకాగితము రెలును జిలుగుగావ్రాసి పంపుచున్నార ప్రక్కలు వ్రాయుటలో ముద్రణాకార్యవ కష్టమగుచున్నది. కావున దయయుంచి గా కాగితమునకు ఒకవైపున వ్రాసి ౩ గాకయని ప్రార్థించుచున్నాము. [ఆం. ౪

నోటీసు.

ముందు వారపత్రికకు చందాదారుల పూడు దినపత్రికకు చందాదారులయిన వ పత్రికతో నవశ్యములేదని వారపత్రిక వై తోవచ్చు పేరును చించి నెంబరుతో సహ వలయునని వేడుచున్నాము. అప్పుడే వ బాబతువారికి బాకీయున్న సొమ్ము దినపత్రిక లో కేర్పబడును. వ్యవస్థా

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ళపోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు, రసపట్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్నిరోగములను దీనివలన నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును. ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండుసీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.

సీసా వెల రూ. 1-4-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪. ఫనస్వాడి. నం. ౨. బొంబాయి

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

1914 సం॥ జూలై నెల 14 వ తేది

రానున్న వి.

1914 సం॥ జూలై నెల 14 వ తేది

ద్వీపకల్పముయొక్క ఉత్తరమునను, తూర్పునను
వాయుభారము క్రమముగా హెచ్చినది మలఖారలో
నూర్పేమియు లేదు ఈ మాధ్యమన వాయు ప్రచారము
క్రమముగా నుదయాదు పటియ, వర్షపవనము బలహీన

చెన్నపురి ఆరవభాగమున వివసించు నిర్మలసింహు
పన్నుల నిచ్చువారు గలించిన తేదివారమున వైద్యుచ్చి వండిత
గోపాలాచార్యులవారి యాధిపత్యముక్రింద నొకవిధము చేసిరి.
ఆచార్యులవారి ఆయుర్వేదాశ్రమము నందు నొక భాగినిది.
వచ్చియున్న లేలుపేయర్ల సంఖ్య తక్కువగ నున్నచో
భాగముల నుండియును వచ్చియుండిరి ఆభాగముల ప్రతి

మనమెందుకై గ్రహించితిమి. కేవలము ప్రాప్తి
మును నెలకొల్పిన మాత్రాననే మనల నెల్లగఁ బరఁగ్రతుల
కుఁగఁ జేయుటకు స్వామ్య మున్న దనిభావించు నిఁగఁగఁడు
దేశమునకు భాగము కలుగఁజేయుటకు నాకష్టము ల్లేదుట
లేదు. అయిన, నాచిదియొక్కటి మాత్రము విస్మయమై కాన
మనము మన్నది. మనమెంత త్వరగాఁ దెలివఁ దెచ్చుకొని
మనఁగమ్యస్థాన నూతన మాత్రమును బట్టుకొని పోయిన, నంత
త్వరగా మనపరఁభావధి చేయవగును.”

గవర్న మెంటు ఆఫీసర్లు రయతులు

కొన్ని మర్యాద వాచకములు.

ఒక భూస్వామి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

ఈ నైతికతలని పదములకు నిర్వచన మనావశ్య కము అయినను గవర్న మెంటు ఆఫీసర్ల క్రింద డిప్రీవును పరి పాలనచేయు కలెక్టరు మొల, తాలూకా జవాను వర కును పలికెదను. రయతుక్రింద అయిన వేల మొదలు అయిదు రూపాయల వరకు సాలియానాకిట్లు చెల్లించే క్యవసాయకుని చేర్చెదను.

గవర్న మెంటు ఆఫీసర్లకు వారివై అధికారముగాని, తావే నాల్గుగాని సమానాధికారముగాని, వ్రాయుటలో వారి హోదా మాత్రమే గాక సేవకూడ వ్రాయునపుడు వారికి గల హోదా విశేషమును పట్టి “మ||రా||రా||” అనియు, “మ||రా||రా||” “గారు” “అవర్ గజ్” అనియు, వ్రాయవలసి యందునని బోధపెట్టాడింగు ఆర్డరు నె 119 రు రెండవ పేర్ గ్రాఫులో సం బంధించిన అప్పెండిక్సు 1. (2 వాలం. 31వ పేజీ) లో ను దాహరించబడినది. ఈ ఆర్డరులో నుదాహరించ బడిన విధిని గవర్న మెంటు పయి అధికారు తమ తావేదార్ల విషయములో అవలంబించినను వారి తావేదార్ల రయతులు గవర్న మెంటు ఉద్యోగములకు వ్రాయునపుడు ఈ పయి ఆర్డరులోని పద్ధతుల లో సంబంధము లేకుండగను విశేషన లేకుండగను అందరికిని మ.రా. రా. అని “గారు” అని “తమరు” అని చిత్తమునకు, లేవలే నని నిశ్చయిత్తమునకు లేవలేనది వ్రాయుచున్నారు. రయతులు వారి కల్లువ్రాసినను, వారు రయతుల విషయములో అధిపి యాన్ కల స్పాండ్మెంటులో ఎంతవెదరయితఅయినను రామయ్య వెంకయ్య అని ఏకచరప్రయోగముతోనీవు అని వ్రాయుటయు కొన్ని సమయములలో “ఏమాయి” అని పిలుచుటయుగలరు—మేజిస్ట్రేటు కేసులలో ఫిర్యాదీ మద్దాయిలకు “ఏమాయి” మించిన శక్తిమే వినుపడదు. వ్రాహ్మణుల విషయములో మాత్రము రామయ్య, సుబ్బయ్య అనియు, వీవుఅనియు, పిలిచినను— “ఏమయ్యా” అని పిలుచుట మాత్రము కలదు. తెలుగుభాషలో సంభాషణ జరుగునపుడు, ఏమిరా? ఏమాయి? ఏమయ్యా? అనియు మనుష్యులను పిలుచునపుడు, రాముడు, రామయ్య, రామయ్యగారు, రామయ్యగారండీ, ఏమండీ, చిత్తమండీ, అనేపదములు క్రమముగా నీవార్థము మొదలు, విశేష మర్యాదార్థమువరకు నుండియున్నవి. రయతులు ఆఫీసర్లతో ప్రశంసించునపుడు, విశేషమర్యాద వాచకములనే యుపయోగ పచ వలయును. వీరివిషయములో వారేమి యుపయోగ పరచవలయునో ఏర్పాటు అయిన పద్ధతులలేవు.

గవర్న మెంటు వారికి తమయెడదేతములను పుచ్చుకొనువారి మర్యాదలను కొపాడుటకు కొన్ని పద్ధతుల సేర్పరచు నావశ్య కత తోడినను వారిప్రాలుగ సేర్పడి, వారికి తమస్వకాయ కప్తముక ప్రతిసంవత్సరమును నూర్లు, వేలు, స్తులను చెల్లించు రయతునుమదాయము యొక్క మర్యాదలను గురించి గవర్న మెంటు వారేల, కొన్ని పద్ధతుల సేర్పరచ లేదో తెలియదు. సంవత్సరమునకు రెండు వందలు, మూడు వందలు నింకను అంతకు తక్కువ యొక కంటాకు చెల్లించు వర్తకులు మొదలగు వారికి పంపబడు నోటీసులు మొదలగు వారిలో “మ-రా-రా-శ్రీ, అని “గారు” అని వ్రాయుచుం డుటకు జూచి యున్నాను. పాటుపడి, లేవపువులను ఉత్పత్తిలోకి తెచ్చి దొరతనము వారికిని ప్రజలకును నుపయోగ కారులగు క్యవసాయకులు, మాత్రము తక్కువ తరగతిలో చేరవారు కాబోలును, ఎంతవెదరయితయినను, ఆయన ఏవాలూకా బోర్డులోనో, ఏజిక్టివు బోర్డులోనో మెంబరు అయ్యున్న తప్ప, అట్టిరయతుకు ఏ ఆఫీసును మర్యాదగా వ్రాయుట లేదు. మాట్లాడుట లేదు. ఆఫీసుకు వచ్చినపుడు, కూర్చుండు మనుటలేదు. వ్యవసాయపు పాటునకు అంతయ్యంత ఏకలికానో తెలియకున్నది గవర్న మెంటువారు రయతుల కిప్పించు పట్టాలలో ఎంతకిట్లు చెల్లించువాడయినను, “రామయ్యకు” “సుబ్బయ్యకు” దయచేయించిన పట్టా అని, “వీవు” అని వ్రాయబడుచున్నది. కొందరు రయతులు, మాకు పూర్వమునుండియు “గారు” అను శబ్దము పట్టాలలో వ్రాయించవలసినదని బోధనానికి అట్టి మొదలగునవి యిచ్చుకొని ఎవోకొన్ని యుత్తరువులను పొందినట్లు విని యున్నాము. గవర్న మెంటు ఉద్యోగములకు వలసే రయతు లకుకూడనేవోమొకతరగతి అనగా సాలకురు200రూపాయలు కిట్లు చెల్లించురయ్యకుమ “రా||రా|| అని ఇంకను అధికము కిట్లు చెల్లించురయ్యకుమ “మ||రా||రా||” “గారు” అనివారి

కిప్పించు పట్టాలు మొదలగువానిలో వ్రాయుచుండుటయు, అట్టివారిని “మారు” అని పిలుచుచుండుటయు పద్ధతుల సేర్పరచి తమ ఉద్యోగములకువలసే తమ ప్రజలకుకూడ మర్యాదల సేర్పరచిన ఎంత బాగుండును? ఇట్టి ఉత్తరువులను చేయు టకు ఏగవర్న మెంటాఫీసర్లు ఎవరును పారసులుచేయరు. గయ తులందరుచేరి అడుగుటకు భయపడుదురు. ఇట్టి పయలకు సర్వనన ప్రయోజనకరములగు తమ ప్రతికలంతటి స్వజన వాక్కులే ఆధారములని విశదపరచినాడను.

ఏషియావారి వలసలు

ఒక ప్రపంచసమస్య

సెయింటు నిహోలసింగు గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు.—

విమోక సంపదల సంపాదనమునకై వేరెచ్చటను లభింపని యవకాశము లీ ఫసిఫిక్ తీరమున లభించుచుండుటచే జపానీయు లీ యుత్తర ఆమెరికాకు బోవుచున్నారు. స్వదేశమున వీరు పడవలపింక కష్టములేకుండనే, అచ్చట వీరు సంపాదించు కొనగలగు ధనమున కనేకరట్లు కాల్ ఫోర్నియా, ఓరెగను, వాషింగటను, బ్రిటిషు కొలంబియాలో వీరు ఆర్జించుకొన గలగుచున్నారు. తీవనమునకు నలయుపదార్థముల ధరలీ దేశ ములలో చాలయెక్కువగనున్నను, వీరు కొంతధనమును నిలువ చేసికొని శీఘ్రము మంచిస్థితిలోనికి రాగలుగుచున్నారు; స్వదేశమందన్న నో వీరు దారిద్ర్యమును దాటి యావలికి బోవ జాలరుమో మర్రభను.

మరియు, ఆమెరికనుల నాగరికత యనునది జపానీయు ల నవతీవనమునంతయు నలమిగొని యున్నది. జపానురాష్ట్రమును ప్రపంచమందలి సుప్రసిద్ధ రాష్ట్రములలో నొకటిగ జేరు నట్లు ప్రోత్సాహ మిచ్చినవాడు— గతించిన కొమొడోరు పెర్రీ గారు— ఆమెరికనుడై యుండుటవలనను, జపానుదేశమున కమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములే యత్యంత సహిషమున నుం డుటవలనను, మాతనోద్బోధముగన్న యీ దేశమందు ఆమెరికా వారి ప్రాధాన్యమే విశేషముగ నున్నది. పెర్రీగారు తమ యుద్యోగ కాలమును జయప్రదముగ గడపి యమెరికాకు తిరిగి పోయినవెనుక, రాష్ట్రములవారి తరపున బౌక్ మెండు హాంసు వంటి సమర్థులగు ననేక రాయచారులు జపానుకు వచ్చియుండిరి. వీరి మూలమున నమెరికనుల భావము లీదేశమునం దనేకములు వ్యాపించుటకు గారణమయ్యెను. క్రిరీశేషులగు వెనుకటి చక్ర వర్తియైన మత్సుహితోగారు పాలనాధికారమును వహించి నప్పుడు, జపాను రాష్ట్రపు రాజ్యతంత్రమును నిరూపించి దానికి నాక్యతి నొసంగుటకై యమెరి కానుండి యుపాధ్యాయులు వాస్తవ్యాశ్రుజ్ఞులు రాజనీతిజ్ఞులు మున్నగువారిని రావించిరి. నిజముగ జపా నెంతమాత్రము యూరపీయనుల నాగరికాభిప్రాయముల నిరాకరించలేదు. అట్లు చేయుటకు బదులు, స్వరాష్ట్ర పునర్నిర్మాణకార్యము నిర్వహించుటకై యూరపీయనులను తమదేశమున కాహ్వానిం చుటయే కాక, విరోపియ ప్రతిష్ఠాపనముల గురించి సేర్పుకొన దగినంతయు గ్రహించునిమిత్తము యూరపులగు శ్రీలనుబురు ఘలనుగూడ పాశ్చాత్యదేశములకు బంపియుండిరి. ఇంతియ కాక, విరోపియ ప్రభుత్వములన్నియు దమతమపక్షమున వ్యవ హరించుటకై సుప్రసిద్ధులగు రాజనీతి వికారదులకు మిక్కిలోగారి సభకు బంపియుండిరి. కాని సందర్భములన్నియు విచారించి నచో, ఆమెరికనుల సంబంధమేప్పటి నప్పటినుండియు వీరిప్రా బల్యమే హెచ్చుగనుండినది. అట్టియెడల స్వదేశమందలి యా ర్థికసందర్భములు తమకు ప్రతికూలముగ నుండుటచే తమ ప్రాత ముత్తాతలకు జన్మస్థానముగు స్వదేశమును విడిచిపోవ సాహ సిండు నిజపానీయులు, పసిఫిక్కు మహాసముద్రమును దాటి బహుకాలము నుండియు దమదేశమునందంత ప్రాధాన్యము వహించియుండిన యమెరికాకుబోవ నుంకించుటలో నాశ్చర్య మేమియులేదు.

జపానీయుల విషయమనిన సంయుక్తరాష్ట్రములు స్వేచ్ఛా ప్రజాపాలన కై ప్రవసాభ్యాత్మ్యములకు నెలపు కావని వీరికి నాటకైప్పుటకు చేతనగుప్రయత్నముల నీయమెరి కనులు చేయుచు నేయున్నారు. ఎన్ని చేసినను, వీరికాదేశము విషయముగ గల భావమెప్పుటివలెనే యున్నది. దీనినిబట్టి యిట్టి నిరాకరణమును సహించియుండు నీ భావమెంత వృథ ముగ నున్నదో తెలియచున్నది. కాని యార్థికసందర్భములే వీరిని నిట్టి కార్యమునకు విఘ్నింపకుండినచో, కేవలభావ బల ముమాత్రమున వీరిట్టి యనాదరణమున కోర్చియుండునని నా యభిప్రాయము.

శ్వేతకర్ణులు పాలించుభూములకు చీనా దేశీయులను బోవునట్లు చేయుచున్న సందర్భముల గురించి యింకను విచా రించెను.

చీనాదేశమునకు 15 లక్షల మైళ్లకు మించిన వైశాల్య మును, 40 కోట్లకు నధికముగు జనసంఖ్యయును గలదు. భూమి యంతయు నిండుమించుగ సారవంత మైనదే, కాని యనేక శతాబ్దములనుండి సాగుచేయబడు చుండుటవలన, గట్టపడి సాగుచేసి జాగ్రత్తో దోహదముల బ్రయోగించినగాని కృషి ఫలదాయకము కానేరదు. చీనాకర్షకులు పట్టుదలతో బని చేయువారును తెలివికలవారునై యున్నారు. కాని వీరు నిరక్షరులై యుండుటచే బాశ్చాత్యదేశములలో వ్యవసాయ పద్ధతులందు జరిగిన యభివృద్ధి నేమియు నెరుంగజాలరు. వీరి వ్యవసాయ పరిరములును పద్ధతులును అనేకశతాబ్దములకు ముందెట్లుండినచో యిప్పుడు నట్లేయున్నవి. అ న వ ర త ము పాటుపడుచుండినను వీరు దారిద్ర్యమందే జీవింపవలసియున్నది సాధారణదినములలో వీరికేమియు మిగులదు; కఠవుదినము లలో వీరు తిండిలేక మాడవలసి యే యున్నది. బాగుగ ఫలించు ఋతువులందైనను, నిత్యకర్మముగ నిర్వహించు నీ వ్యవసాయ కృత్యములనుండి యొకంత విగమించి సుఖింతమనిన వీరికి దీరిక యుండదు.

చీనాదేశములో నన్ని ప్రదేశములందును జనసంఖ్య యొక్కతీరున నుండదు. కొన్ని పరగణాలలో మిగుల దట్టము గను, మరికొన్నిటియందు మిగుల పలుచగను, జనులు నివసించు చుండురు. దట్టముగనుండు తావులనుండి తక్కిన చోట్లకు జను లాకింత జరిగిపోవుచునే యుండురు; కాని యెట్లున్నను వెక్కుమంది జనులు దేశమును విడిచి వెలిప్రదేశములకు బోవు చుండు ధోరణికూడ జూపట్లుచున్నది. సమీపమందున్న ఏషి యాఖండ ప్రదేశములగు ఫిలిప్పైనులు, మలేషియా, బర్మా, ఇండియా లోనగు దేశములకు చీనావారు గుంపులుగుంపులుగ బోయి యచ్చట నీరముగ నివాసము లేర్పరచుకొని యున్నారు.

చీనాదేశమును విడిచి పోదలచు చైనీయులందరిని ఈ దేశములు గ్రహింపజాలవు. దీనికి గారణమేమన, ఈ ప్రదేశము లందలి జనసంఖ్య యిదివరకే మిక్కుటముగ నుండుటచే బయ టినుండి వచ్చి నివాసమేర్పరచుకొన గోరువారికి వలయునంత చోటులేదు. జనసంఖ్య విస్తారముగనుండిన ప్రదేశము లీఫూగో శమునం నింకను అనేకములుకలవు.

ఇట్టిదేశములలో గొన్నిటికి చీనావారుపోయి, అచ్చట నొడంబడికలకు లోబడి పాటుపడుచున్నారు. చౌకగా పని వాండ్లు లభింపవలయునని కోరువారిచే చేరితులై, వీరు సం యుక్తరాష్ట్రములు కెనడా మున్నగు దేశములకుబోయి, వేరె చ్చటను లభించని యనుకూలార్థిక సందర్భముల నచ్చట గాంచిరి. ఇట్లు తమ యుపయోగమునకు మాత్రము ప్రత్యేకముగ నుద్దేశింపబడినవని శ్వేతకర్ణులు భావించునట్టి ప్రదేశములకు గూడ, జనసంఖ్య మిక్కుటముగనుండు ప్రదేశములనుండి చైనీయులు వలసపోవు ధోరణి యిటీవల సేర్పడినది.

వీరియందొక ధోరణి యేర్పడుట శ్వేతుల కెంతమాత్రము నిష్ప్రమలేక, యీ విషయమున వారు బద్ధవైరమును బూని యున్నారు. అనేకదేశములలో, అంతు ముఖ్యముగ సంయుక్త రాష్ట్రములందు, చీనావారు వలస రాగూడదని నిషేధించి యున్నారు. కెనడావారి విధమున కేవలము నిషేధింపలేదు కాని వ్యక్తికి 1500 రూపులనుచొప్పున లీలపన్ను విధించు చున్నారు.

న ర స్వ తి.

సప్తమ ప్రకరణము.

పాతకమహాశయా! అదిగో! కన్నులముందర ననతి దూరమున జూడుము. ప్రతి గగనమో యనునట్లు నీలాకాశముం బురుడించు ననంత విశాల ప్రదేశము. ఆ ప్రదేశముక ప్రతిప్రపం చమో యనునట్లు సమస్తభూత నివాసభూతమై వెలయు చున్నదన నదియేమో నీ సూక్ష్మబుద్ధి గ్రహింపజాలక యుం డు. అది యొకమహాభూతము. ఆ భూత మిచ్చట దన విశాల విశ్వరూపమును బ్రదర్శించుచున్నది. అది పంచమహాభూతము లలో రెండవదిగా బరిగణింపబడుచున్న జలమహాశయత సలిల రాశిదీనినే మన హిందువులు సాగరమందురు ఈ మహాసాగ రముగర్భమున నున్న భూతప్రపంచముయొక్క కలకలమో యన దరంగ పరంపరలతాకున నుద్భవించిన మహాశబ్ద మెంత గంభీరమై ఘూర్ణమానమై భయంకరమై వినవచ్చుచున్నదో యాకర్షింపుము. మనభిప్రాయ మహాద్విత్యమును సమీపించినా రము—ఈ జలదేశత తన్ను జూడవచ్చిన మహాజనులకు దేవు

ప్రజల యాశ్చర్యమును కోరుచున్న నైజాము గారు
భక్తి పూరితముగా.

మంగళవారము.

అమెరికాసంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు ఫిలిప్పీనుదీవులకు స్వపరిపాలననిచ్చుచుండేకముతో సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రజాప్రతినిధిసభలోనికొకకొత్త బిల్లును ప్రవేశపెట్టినారు. ఇప్పుటివరకు నెనిమిదిగురలో చేరిన మొకకొమిషను గవర్నరు జనరలు గారి యాశీర్వాదముక్రింద రాజ్యకార్య నిర్వహణ మొనర్చుచున్నది. మేము జూకనెల మొదటితేదిన వివరించిన విధమున సీయెరమండుగురలోగూడ నెక్కుమనాఖ్య ఫిలిప్పీనువారే యుండునట్లేర్పరచబడినది, కాని యీకమిషనంతయు సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారిచే నిర్ణయింపబడుచుండుట చేత శాసననిర్మాణసభ ప్రజలచే నేరుకొనబడునదే యైనను పూర్ణముగ స్వపరిపాలనగలదని చెప్పుటకునిలువలేదు. ఇంకేగాని సంయుక్తరాష్ట్ర రాజ్యాంగసభకు సీశాసననిర్మాణసభ ఇరువురు ప్రతినిధుల పంపుచున్నది. వారు తమదేశపు స్థితిగతుల జర్చింపవచ్చునేకాని సమ్యుతులకు వచ్చునప్పటికి వానిని చచ్చుటకుమాత్ర మధికారము కలవారుగారు. ఈ లోపముల నన్నిటిని సవరించి సాధ్యమయినంత వరకు సంపూర్ణ స్వపరిపాలన నిచ్చుచుండేకముతో పైజెప్పిన క్రొత్త బిల్లు డాక్టరు విల్సనుగారి ప్రభుత్వమువారు ప్రవేశపెట్టి నట్టెన్నదగియున్నది. ఇప్పుడుండు కమిషను రద్దుచేయబడును. అమెరికా యంతులె తిప్పసభయు ప్రజాప్రతినిధిసభయు నెలకొల్పబడును. ఈసభలకు సభ్యులనేరుటకు క్రైస్తవప్రజకు నిర్వచన శక్తులియ్యబడును. క్రైస్తవేతరుల ప్రతినిధులను గవర్నరుజనరలుగారు నియమింతురు. ఈవిధములగాని ప్రజలలో నైదువంతులు క్రైస్తవులు. వీరే విద్యావంతులు. నాగరకులు. విద్యయు నాగరకమును లేనిది నిర్వచనాధికారమునకు ప్రజ యర్హముగాదను నభిప్రాయమున నీ నిర్బంధమున నన్యులనియున్నది. క్రైస్తవేతరులు గూడ నభివృద్ధిగూపికచో కొలదికాలములోనే వారికిని నిర్వచన శక్తివారకగలదని విశ్వసించుచున్నాము. సంయుక్తరాష్ట్ర రాజ్యాంగసభకు నిర్వచింపబడు ఫిలిప్పీనో ప్రతినిధులకు సమ్యుతినిచ్చు పరమిత్వము ప్రసాదింపబడునో లేదో యిప్పుటి వార్తవలన స్పష్టముకాలేదు. ప్రసాదింపబడుననియే సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వపుపద్ధతి క్రమమును బట్టి యూహింపవలసియున్నది. మంత్రిమండలినిగవర్నరు జనరలుగారు అప్పటికి ప్రజాప్రతినిధిసభలోనెక్కుడు సాఖ్యగల కమిషనుగారి నుకొనునట్లేర్పరచబడుననియే నన్యులనియున్నది. ఈవిధముగా సంయుక్తరాష్ట్రముల యధికారములోనికీ వచ్చిన 29 సంవత్సరములలోగా ప్రజారీతి మంత్రిమండలిమూలమున రాష్ట్రకార్యముల నశిషించుకొనుకొని ఫిలిప్పీనునుద్యోపవాసుల కబ్బుట వారిభాగ్యముగాడే.

II

మన దేశీయమహాసభజన్మమునకు ముఖ్యకారణము పాశ్చాత్యులును పాశ్చాత్యవిద్యయు ననియే చెప్పవలెను. ఇట్టి ప్రతిష్ఠాపనలు తమ కార్యములవలననే యుగ్భవింపగలవని 1833 వ సంవత్సర

మున ఈ ఘట్ట ఇండియాకంపెనీ చార్టరు ఆర్డరు ఆన్ గ్రాజ్యోగ్ల సభలో నామోదమును సమయముపూర్వ డే మెకాలే గుర్తించి నుడివెను. “మన ముపక్రమించు పద్ధతులు వాని నీడన నభివృద్ధి నంద నూడు సైందవుల కసంతృప్తి కరము లగు కాలము రావచ్చును. సుపరిపాలనలో పెరిగి వారంతకంటె మించి విధమున పరిపాలించుకొన శక్తులు గావచ్చును. పాశ్చాత్యవిద్య నభ్యసించి పాశ్చాత్య ప్రతిష్ఠాపనల నొరవచ్చును. అట్టిదినము వచ్చినో రాగోకాని అట్టిదినము వచ్చినయెడల మాత్ర మత సుధి నమాన్గి రాష్ట్రమునకు మరియొక యుండదు.” అని దీనించుచు నతడును నాతని సహాచార్యులును దేశీయ మహాసభకును మనప్రభోధవిజ్ఞానములకు కారణభూతములగు రాజకీయ సిద్ధాంతములకును విద్యావిధానమునకును బునాదివైచిరి. నాటినుండి మన దేశమున నాంగవిద్యాభురితులు క్రమక్రమముగా బయలుదేరి పాశ్చాత్యజాతుల కార్యపరప్రతిష్ఠాపనలను లోలోన ప్రవేశపెడుచు కొన సాగిరి. విదేశీయులై పూర్ణముగా అభివృద్ధి నందని ఈ దేశమున రాజ్యనిర్వాహకమునకు బయలుదేరి వచ్చుచుండిన ప్రభువులందరకు నీవిద్యావంతులే ముఖ్యసాహాయకులగుచువచ్చిరి. గ్లాజుస్టరు మహాశయునివంటి యుదారు డాంగ్ల రాజ్యపాలకు డయ్యుండ నిండి యారాజ్యభారమునకువచ్చిన ప్రభువులు నట్టివారై యైరి. వారిలో బేర్క్మండగిరవారు రిపబ్లికనులు. ఇందు మొదటివారు ఇండియాలోని స్వపరిపాలనా విధానమునకు దండ్రు. రెండవయారత దేశీయ మహాసభకు కారకులు. డఫరినుకాలమున ఎ. ఓ. హ్యూముగారి కొకయూరోచర పుట్టెను. తనతోడ మెలగు విద్యావంతులలో స్నేహముచేసినవా డగు టచేత వారి నందరి నొకచోట జేర్చి సాంఘికవిషయములు వారిచేత జగ్గింపించిన బాగుండునని యీతనికి తలపు పుట్టెను. అట్టిసభయై ఆయా రాజధాని గవర్నరే యధ్యక్షత వహింపనగుననియు నీతిడభిప్రాయపడెను. రాజకీయవిషయముల నీసభనాలోచించి నిచ్చినచో శుభుతికావిషయములకు విచారించుదుండిన ప్రభుత్వసంఘముల ప్రాముఖ్యత తగ్గునని ఆతడెంచి రాజకీయవిషయముల పొంత పోషయ్యెను. ఇట్టి సమస్థితితో నతడు 1885 వ సంవత్సరము సిల్లూగో డఫరిను ప్రభువును చూడబోయి యతనికి తనయుపక్రమమును విప్పి చెప్పెను. ఆ ప్రభువంతుయు విని తనమాతృభూమిలోని రాజకీయవ్యవస్థలకు స్వరూపు వెచ్చుకొని బహుశః రిపబ్లికను ప్రభువు ఉపక్రమించిన స్వపరిపాలనాపద్ధతికి సరితగులు విధము చింతించి హ్యూము మహాశయుడు తలపెట్టిన సభ ఆంగ్లభూమిలో ప్రభుత్వమునకు ప్రత్యోధియును మెలగుకొడుకు సరిపోలునట్లుండుట శ్రేయస్కరమని వాక్కుచెప్పెను. ఉపారహృదయమునకును దురభిమానమునకును దూరముగదా? అంతట హ్యూము చక్కగ నాలోచించి ప్రభుత్వమువారిలోపమును కనిపెట్టి గ్రహించి ప్రజలమేలుకీర్తనను వారివృత్తితో పరిశీలించి చిగుర్బాపకని సామముండు నిజముగా శ్రేయస్కరమేయని యెంచి డఫరినుగారితో నేకీభవించి తనయుపక్రమమును వారి యుపక్రమమును బొంబాయి కలకత్తా నుదరాసులలోని ప్రజానాయకులకు తెలియజేసిరి. వారందరును నింక నేమిమనకు రాజ్యాంగమున బలుకుబడి యుజ్జెనని సంతసించి డఫరినుగారి యుపక్రమము నామోదించి హ్యూముగారితో గూడకలసి బొంబాయిలో మొదటి దేశీయమహాసభ నడిపిరి.

కడప మ్యూనిసిపాలిటీవారు ఇంట్లు కట్టుకొన
సెంచిన పాకుల కన్వర్షయిచున్నాక కొన్ని నిబం
ధనల నేర్పూచియున్నారు వానిని ప్రభుత్వము
వా రంగీకరించియున్నాడు కట్ట సెంచినందుంటి

చెక్కుబాదీ ఇంటి విస్తీర్ణము మున్నగు కొన్ని విషయముల కోరుట అన్ని నిర్మాణములయెడలను న్యాయమె. పెద్దకట్టకముల విషయములో బునాదులు, కట్టకమున కుపయోగించువస్తువులు, వారి బలాబలములు మున్నగు సూక్ష్మ విషయమును గోరుటయు న్యాయమె. కాని బీనపానలు మారు రూపాయలకు లోబడి కట్టుకొను కట్టకములకు గూడ పటములు సిద్ధముచేసి పంపుకనుట అనవసర వ్యయప్రయాసలకు వానిని పాలుచేయుటయే యగును. అట్టివారి విషయమున మ్యునిసిపాలిటీ యధికారులలో జనాబుదారి కలవారు స్వయముగా పోయి చూచునట్లేర్పటచిన ననుకూలముగా నుండును. ఇప్పటి నిబంధనలు అనవసరకుగు చిల్లర కట్టముల కాకరమిచ్చునని నమ్మవలసియున్నది

హిందూ దేశమునందు విద్యా వ్యాపన
లేకుండుటచు గురించి 'మెథాస్తిస్తు రికార్డు' పత్రిక
యందు దిట్టలు | వాయబజినది :—

హిందూ దేశమందు చదువను వ్రాయును నేర్చినవారు పదునేడుగురులో నొకరు వంతుననున్నారు. బ్రిటిషు పరిపాలకులు విద్యావ్యాపనకై చేసిన చిరకాల ప్రయత్న ఫలమతిస్వల్పము. ప్రజలకు సమాచారములు గతానుగతముగ దెలియుచున్నవి. సమాచారముల సత్యాసత్యములు ప్రయోజనములు ప్రసంగముల మూలమున నిర్ణయింపబడుచున్నవి. స్వల్పసంఖ్యాకుల మతానుసారముగ జనసామాన్యమునకు పరిజ్ఞాన మేర్పడుచున్నది. క్రైస్తవ మతావలంబరు లుగా నాగ్ధులలో నొకరువంతున చదువను వ్రాయును నేర్చినవారుగలరు. హిందువులలో బడునెదిమిది మందిలో నొకరును మహమ్మదీయులలో నిరుపదిది నలుగురులో నొకరును చదువుకొనినవారు గలరు. చదువ నేర్చినవారైనను విశేషభాగము దేశభాషలనుమాత్రమే చదువగలరు. 10,00,000 మంది ఆంగ్లభాష నభ్యసించియుండిరి. వారి సంఖ్య యనుదినము పెరుగుచున్నది. విశ్వవిద్యాలయము లందు విద్యనభ్యసించినవారును చాలమంది గలరు. పట్టపరీక్షలందు గృతాంతరైవవారిసంఖ్య అన్ని దేశములకంటె హిందూ దేశమునం దధికముగనున్నది. ప్రతియేటను పేలకొలది విద్యార్థులు పట్టపరీక్షలందు తీర్చులగుచున్నారు. పార్సీలలో ముప్పుగో నొకరు ఆంగ్లభాషను జువనను వ్రాయును నేర్చు యున్నారు. ఆంగ్లభాష నభ్యసించువారిలో క్రైస్తవులు రెండవనారు. హిందువులలో బ్రాహ్మణులగణానమునందు గలరు. ఆంగ్లభాషావ్యాపనము బంగాళమునం దధికము. బొంబయి రెండవదిగ చెన్నపురి మూడవదిగ నున్నవి.

ఈ లెక్కలనుబట్టి విద్యావ్యాపనమున కెంత
కాలము గావలయునో చదువరు లూహింపగలరు

కడచిన పదియవ తేదీనాడు ఆంధ్రభాషను గురించి కడప పట్టణముననొక సభజరిగెను. ఆసభకు వ్యాపారస్తులు ముఖ్యముగా విచ్చేసిరి. సభ జరుప నెంచిన ప్రముఖుల కాసభయంత జయప్రదముగా నుండునను నమ్మక మూడినదిగాదు. సభయందలి సభ్యులు మహాత్మాహమున విషయ విమర్శనచేసి వ్యావహారికభాష పిల్లలకు నేర్పుట యు గ్రాంధికభాషను చల్లగ నశింపజేయుటయు తగదని ఖండించివైచిరి. కడపవంటి పట్టణమున గూడ నింతయుత్సాహభరిత సమావేశము జరుగుట జూడ వ్యావహారికభాషను గ్రాంధికభాషాసానమునకు పట్టముగట్టుట యనిన ప్రజలకెంత యసంతృప్తియో యెంతతలకంటిగింపో విశదమగు మిన్నది గుంటూరు మున్నగు నితరప్రాంతముల బిట్టి సభలే జరుగుచుండుట గ్రాంధికభాషావాదులకు శుభసూచకమనియే గహింపవలసియున్నది.

విదేశీయ తంత్రవారము.

అల్పగ్రామ న్యాయములు.

అంధ్ర జులై 13:—నేడు బెల్ ఫాస్టర్ గ్రామములో ఎండ చక్కగ కాయుచుండెను. బయటయంద్రులు సాంకేతిక ఉత్సవము, ఆనందముగ జరుపబడినది.

50 కేలముండి ఉత్సవము.

50 కేలముండిజనము బెల్ ఫాస్టర్ గ్రామములో ఉత్సవముచేయుచుండెను. ఈ ఉత్సవమునకు సర్ ఎడ్వర్డు కార్నెన్ గారు నాయకులుగ నుండిరి. కాగ్నస గారినిచూచి ఖిల్లలలో నిలిచి యున్న పురజనులు సంతోషధ్వజములు నల్పిరి.

నేనలు.

నేన వారకామలలో నున్నది.

కాగ్నస గారి అంత్యసంక్షేమము.

నేటికానంత్యము బెల్ ఫాస్టర్ మాట్లాడుచు కాగ్నస గారిని గురించి:—అల్పగ్రామములో ఉత్సాహమున గవర్న మెంటు వారు, ఎన్నడును అణగగట్టరు. అల్పగ్రామము విస్తారముగా జ్యమునుండి ప్రత్యేకించక పోవుపక్షమున, అల్పగ్రామ ప్రజలు వారు తాత్కాలికముగ స్థాపించుచున్న గవర్న మెంటునే గౌరవింతురు. గవర్న మెంటు వారు అల్పగ్రామము ప్రత్యేకింపలేక పోగా యుద్ధమునకు దిగిని య్యరు. దైవమెప్పుడును న్యాయమాన్దలంబకులకు సాహాయ్యము చేయును కాబట్టి అల్పగ్రామము నయించును. సభలోనివారు కాగ్నస గారిని స్తుతింపుచు సంతోషధ్వజములు నల్పిరి. నాటి సభవారికి రాజగారియందు భక్తిగలదని యొక తీర్మానము చేయబడినది.

సవరణిల్లు.

ప్రభువుల సభవారు విస్తారముగా జ్యము సవరణిల్లును గుర్తించి సభియులు పూర్తిచేసినారు. జనసంఖ్యనుబట్టి దక్షిణ పార్లమెంటుకు ప్రతినిధులను ఎన్నుకొనవలయునను నియమము సవరణిల్లులో జేర్చబడినది.

అల్పగ్రామమునందు.

దురాజు జులై 13:—అల్పగ్రామ స్థితి నానాటికి సం దిగ్భుగమున్నది. ప్రతిరోజు గాత్రాగ్రామ దురాజు పట్టణావ్యాప్త ప్రదేశమున ఇరుకతులవారికి యుద్ధము జరుగుచున్నది. దేశ స్థితిగతులనుగూర్చి ఆలోచించుటకు, దేశము నందలి నానా భాగములనుండి 40 మంది ప్రముఖులు కూడి నిన్ను సభచేసి నారు ఈ సభకు అల్పగ్రామరాజు అధ్యక్షుడుగ నుండెను. దేశ ములో శాంతిని స్థాపించుటకు నేలను బంపమని అల్పగ్రామ గాంధీ రొమినియా దొరతనమువారిని కోరెను గద! రొమిని యా దొరతనమువారు అల్పగ్రామ రాజు గారి కోరిక ప్రకారము చేయునట్లు తోచెను. సాహాయ్యమునకు నేలను బంపమని యూరోపు నందలి ప్రభుత్వములను గౌరవలవినదని సభియులు కొందరు రాజు గారికి సలహా నిచ్చిరారు కొందరు సభియులు, ఈ సలహా పనికిరాదు. అంధ్రుల బహుభుజిలో ఏమైన అల్పగ్రామ దేశముయొక్క హద్దులకు భంగము కలుగ నుండ చేయుమని రాష్ట్రాధిపతులను కోరవలయునని సలహా నిచ్చుచున్నారు. ఈ సభకు మహమ్మదీయ మతస్థులు కేత లిక్కు మతస్థులు వచ్చిరి. ఈ రెండు మతముల వారును ప్రస్తు తము దేశము నేలుచున్న రాజు ప్రభువుగ నుండుటకు సమ్మతించుచున్నారు. ఈ సంగతి యిట్లుండగ వీరటు పట్టణమును ఉత్తరపువైపున తిరుగబాటు వారును, దక్షిణమున ఎవరనువారును ముట్టడించినారని దూషయరు; అను దచ్చి నేనలు తెలుపుచున్నాడు.

దక్షిణమున యుద్ధము.

దురాజు పట్టణము రాంబిగూడె యొక్కది. దక్షిణ మున అల్పగ్రామ నేనను ఎవరను నేనలే కాదు. గ్రీకు నేనలు కూడ ఎవరన్నునని కాట్ట బానుండిచ్చిన దచ్చిఉద్యోగులు, ఇద్దరును చెప్పుచున్నారు. వీరటు ప్రాంతమున 50 కేల మంది జనులు నిలవ వీడలేక, అల్పగ్రామమునారు.

తిరుగబాటునైన వీరటుపట్టణమును పట్టుకొన్నారు.

మెక్సికోస్థితి.

మెక్సికో జులై 13:—మెక్సికో దేశమునకు ఇది వరకు విదేశ వ్యవహారములను జూచు మంత్రిగ నున్న జెనరలు రూయిజుగారు యూరోపుఖండమునకు వెళ్లుదు మెక్సికో పట్టణమునకు వచ్చిరి. సంధిచేయుటకు నయాగరాలో కూడిన సభవారు నెనారుకార్ బెబాలుగారిని మెక్సికో దేశమునకు తాత్కాలికముగ ప్రెసిడెంటుగ నియమించినారు ఇందుకు జేనరలు హద్దాగారు అంగీకరించినారు ఎదురు తిరిగి పోరా

దుటవలన కొన్ని కేల జనులను చంపుట మెక్సికో పట్టణమును దోచుకొనుట తప్ప మరేలాగము కలుగదని హద్దాగారు ప్రహించి నాడు. అని రూయిజుగారు చెప్పిరి.

ద్రవ్యవిషయక శాసనము.

హైందవ వర్తకుల సంక్షేమము.

అంధ్ర జులై 11:—ఫి నాన్స్ డిల్లూని కొన్ని సలహాలను గూర్చి తమయయివత్తును తెలియజేయుటకై వచ్చిన హైందవ ప్రతినిధుల సంక్షేమము నీ దినమున కూప్ర భువుగారు ప్రహించిరి. అంధ్రులు చేంబర్ ఆఫ్ కామర్సువారి హైందవశాఖవా రీసంక్షేమమును నియమించిరి. వారి యభ్యర్థనకు సి. సి. మెక్లాయుడుగారు సంక్షేమలలోనికి తీసికొనిపోయిరి. ఇతర సభ్యులు సర్ హెన్రీ ప్రాక్టరు, సర్ బాన్ హ్యూయెట్టు, డిక్కు, స్పార్క్సుగారలు.

మెక్లాయుడుగారి యుపన్యాసము.

మెక్లాయుడుగారివృత్తిగూరి:—

లాయరు బాడ్లి గారియొద్దకు పోక తమయొద్దకు వచ్చు టకు కారణమిది. ఈ కొత్త శాసనమువలన హిందూదేశమునకు చాలహాని వాటిల్లును. హిందూదేశ వర్తకమునకు కావలసిన ధనమునకు చాల వరకాండ్ల యుల చేతనే వెల్లుబడి వెట్టబడియున్నది. హిందూదేశ వర్తకముతో సంబంధము లేనివారు యిందు మిక్కిలి స్వల్పభాగమును మాత్రమే వెట్టి యున్నారు. ఈ వరకున్న చట్టములనునే హిందూదేశమునకు మూలధనమంత ధారాళముగా ప్రసహించుట లేదు. ఈ కొత్త పన్నువలన ఆ మూలధనము కూడ నిలిచి పోవును ఇకముందు యింగ్లండువకు తిరిగి వర్తకులు హిందూదేశమున తమకు కల్గిన లాభమును మూలధనము నింక హిందూదేశమున కుపయోగించరు. అందువలన నిప్పుడున్న కర్మవిధ్యలు నశించును. కొత్తకర్మవిధ్యలు పుట్టినేరవు. అంతట ఇండియాదొరతనము వారికి రాబడి పన్నుక్రింద వచ్చు ఆదాయము తగ్గి పోవును. ఈ కొత్తరెట్టింపు పన్నువలన ఇండియా దొరతనమువారి రూపాయ లక్షలకు హాని కల్గును. అందు వలన నీ కొత్తచట్టమునందలి ఏ వ క్లాజును అన్వయములే వర్తింపనట్లుచేసి యందుండి హిందూదేశమును తప్పింపవలయునని కోరుచున్నాము.

కూప్రభువుగారి జవాబు. హిందూదేశ పక్షమున చెప్పబడిన వాదములకు తమ సానుభూతిని తెలియపరచుచు కూప్రభువుగారిట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి:—

ఈ సందర్భమున హిందూదేశమునకు ప్రత్యేకాదరణ మిచ్చిచో నట్టి యాదరణనే కాలనీలకుకూడ చూపవలసి యుండును. పరనిన్ను ప్రతి యాంక్షయును సామ్రాజ్యమున కను చాల భిన్నులను తానే వెల్లుకొనుచున్నానని వాదించును. అందు వలన నిట్టి పద్ధతి యసం దర్భమైనది. ఇందువలన సామ్రాజ్యము యొక్క యాదాయము పన్నున దేశమునందంతకు సమముచేసి సామ్రాజ్య ము నందలి నుండిదేశములవారు హిందూదేశమున దేశముల భిన్నులకై ద్రవ్యము నిచ్చుకొనునట్లు చేయవలసి యుండును. ఇట్లు పక్షపాతము చూపుటవలన మూలధనమచ్చటి కధికము గా ప్రసహించి యింగ్లండు వర్తకమునకై ద్రవ్యమును వినియోగించుట తగ్గిపోవును. ఇంగ్లండులో కడ్డకట్టిపోవును. ఇట్టియా ర్థికస్థితి చిరకాల తప్పదు. సామ్రాజ్యధనమునకు హిందూ దేశము తక్కినయన్ని దేశములకన్న కధికభాగము నిచ్చుచు న్నుండున హిందూదేశముయొక్కస్థితి యితరదేశములకన్న భిన్నమైనదని కొందఱు వాదించవచ్చుచుగాని ప్రస్తుతస్థితిలో సహాయముచేయుటకు వీలులేదు. అచ్చివారు మరల ద్రవ్య మును వర్తకములకై యుపయోగింప దగినంత ధనవంతులు కాదు గనుక నిట్టికష్టము నాధారముగా సంభవించ నేరదు.

స్వాతంత్ర్య వాదియల దుండగములు.

అంధ్ర జులై 13:—స్వాతంత్ర్యవాదియలు వివా శకరములగు దుండగములను సాగించుచునే యున్నారు జ్ఞాకు నూల్ మేన్ చిప్రపు వ్రేమకుల మధ్య మొయిలుబండి పోవు చుండగ టసానంబిలో ఏసో ఒక కుసుక ప్రేరి, సంచి తగల బడినది. మరల ఇంక 6 సంయలకు, టసానంబికి వ్యాపించినది. గార్డు మంటును ఆరుటకు ప్రయత్నించెను. ఇతని శరణు చాలుటకు కాలిపోయినది.

రైలుస్టేషను తగలం.

రైలు స్టేషనునందలి జూరీస్టేషను కులబడి పోయినది. ఈ స్టేషను, టసానంబి, స్వాతంత్ర్య వాదియల తగలబడి నాగని అనుకొనచున్నారు

స్థితిగతులను.

వెను మినిస్టరు నందలి నెంటు బాను చర్చిలో ఒక స్త్రీ, బాంబును నిప్పుముట్టించుచుండగ పోలీసువారు పట్టు కొన్నారు.

1918 సంవత్సరము.

1918 సంవత్సరారంభమునండి యిప్పటివరకు స్త్రీ స్వాతంత్ర్యవాదియల దుండగముల వలన 384000 పానుల నష్ట ము కలిగినది. చిత్తరువులను చింపిందన కలిగినదము ఈ మొత్తములో చేర్చలేదు.

ఆల్ కహాలు-యంత్రములు.

అంధ్ర జులై 13. యంత్రములను ఆల్కహాలు అనగా ఒక విధముగా సాగాయి. ఆవిరితో నడుపుటకు వీలున్నవా? లేదా? అను విషయమును విచారించి తగుమతితోధనలు చేయు టకు ఇంపీరియలు మోటారు ట్రాన్సుపోర్టు కౌన్సిలువారు నిపు ణులగుసభ్యులుగల ఒకకమిటీని ఏర్పరచినారు. ఆల్కహాలుతో యంత్రములను నడుపుటకు వీలున్న పక్షమున, బ్రిటీషు సామ్రా జ్యమునందలి యంత్రమునకు యిప్పుడు ఉపయోగింపు దున్న మోటారు ఫ్యూఎలును ఇతర దేశములనుండి తెప్పించవలసిన అవసరము వుండదు. రాకపోకలకు ఎక్కువ సమపాయములు ఏర్పడును. ఇందువలన కొత్త దేశములలో (అనగా కాలనీల లో) వ్యవసాయము వృద్ధియగును.

పరిశోధనకు ఎంతధనముపట్టును?

పరిశోధనకు సం॥ ఒకటికి 600 పానులగును. ఈ కౌ ట్రుగ 5 సంవత్సరములు భిన్న వెట్టవలయును. కౌన్సిలు వారు ధనసహాయము కావలయునని వేడుకొన్నారు.

కూప్రభు, హ్యోగ్గర్లగార్ ప్రోత్సాహము

యంత్రములు ఆల్కహాలుతో నడుపుటకు వీలగు పక్ష మున బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునకు చాల లాభకరముగ నుండు నను విషయమును ప్రహించి కూప్రభువుగారును, హ్యోగ్గర్ల గారును, కౌన్సిలువారి అభిప్రాయములను అంగీకరింపుచు బా బులను వ్రాసిరి.

వైనికోద్యోగములు

అంధ్ర జులై 13:—హిందూదేశములో వైనికో ద్యోగిగ నున్న సర్ పి. హెచ్. యన్. లేవగారు ఉత్తరదేశ నున్న నేనకు, అధిపతిగా నియమింప బడుదురు. హ్యోగ్గర్ల సేనాధి పతియన్న మేజరు జెనరలు సి. ఏ. ఆండరుసగారు లేవగా రికి బదులుగ నియమింప బడుదురు. ఆని అంధ్రము మైప్పు పత్రిక ప్రచురించినది.

జన్మనలను అడహాసింపుట.

అంధ్ర జులై 13:—హ్యో యను పేరుగల ఒకవికట కవి జన్మనదేశముల నందరిని అడహాసింపుచు ప్రత్యము వ్రాసెను. ప్రాసు బర్లులో నివారించి, ఇతనికి ఒక సంవత్స రము తైపు విధించినారు. ఇతడు వ్యాధిను నగుచునకు పోరపోనాడు.

స్వారిసులో కలవము.

హ్యో ప్యాంసు నగరమునకు కచ్చి హ్యోబోటు బస చేసినవాడు వార్తను వ్యాధిను నగుచునకు నున్న జన్మను ప్రతికల ప్రతినిధులు, నర్తకు పులికలకు తెలిపిరి. హ్యో అందుపాంతును జన్మను పులికలకు తెలిపిందన పాటు. కడి కెసాగ్ నాక్ అనువారికి కోపమువచ్చిరి. వీరిద్దరును మట్టి యంత్రప్రదీపములు. లాంబ్రాయిటు అనుపులిక సంపాదకులు వీరు జన్మనుపులికల ప్రతినిధులను మట్టియంత్రమునకు మట్టిని వీలుచుచున్నారు.

స్వాన్ మెంటు మహాసభ.

అంధ్ర జులై 14:—కరద్యువులో విరిగి స్వాన్ మెంటుసభ జరుగునని నేడు కామన్సు సభలో ఆస్క్విర్లుగారు ప్రకటించిరి. ఆస్క్విల్ కోన్సిల్ జులై 13 ను స్వాన్ మెంటు సభ జరిగిన లాగుండును. ప్రస్తుతము జరుగుచున్న సభ కూర్తి యగులోగా ఫినాన్సు బిల్లు స్వగత్యుపజరిగి నట్లు, ఇండియను బడ్జెట్టు బిల్లు, ప్రభువుల సభసంస్కారపు బిల్లును ప్యాను చేయవలయును; తక్కినబిల్లులను గూర్చి విశేషముగ ఆలోచింప వలసియున్నది కాబట్టి ప్రస్తుతము విస్తారము స్వగత్యు సవరణ బిల్లును వచ్చేవారములో ప్యానుచేయవలయునని ఆస్క్విల్లు గారు సభవారిని కోరిరి.

మరణవార్తలు

అండను జూలై 10 — ఎరలు, ఎల్స్ మియరగారు చనిపోయినారు

హార్టన్ గారి మరణము.

దెల్వేడు జూలై 10:— యం. డి. హార్టన్ గారు చనిపోయినారు. యిదివరకే తెలుపబడినది. వీరు రషియా దేశవాసులు నిరుపమాన రాజనీతి విశారదులు. ఇదివరకు వీరు రషియా పక్షమున, పరిషియా రాజధాని యగు పెటర్సన్ పట్టణములో రాయభారి గ నుండిరి. వీరు ఆస్త్రియాకు ఘోరవిరోధులుగ నుండిరి. బాల్కన్ రాష్ట్రముల కూడికకు వీరు కాఁజూరారు. రషియా దేశమునందలి ప్రజలు, ఉద్యోగులు వీరిమరణమునకు చాల దుఃఖించుచున్నారు. రషియను ప్రజలు వివాదము నొందుచున్నందున చక్రవర్తిగారి జన్మదినోత్సవము ఆపివేయబడినది.

దేశీయతంత్రీ వార్తలు.

హార్డింజి ప్రభువు మరణము.

అండను పత్రికల సానుభూతి.

అండను జూలై 13:— ఉదయమున ప్రచురింపబడిన పత్రికలలోని సానుభూతి వాక్యములే, సాయంత్రాలపు పత్రికలలో గూడ ప్రచురింపబడినవి. ఈమె మరణము వలన హిందూదేశమునకు గొప్ప నష్టము వాటిల్లును. వెస్టుమినిస్టరు గజెటి పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. హార్డింజి ప్రభువరుని ప్రయత్నములు చాల మట్టుకు ప్రభుత్వముకై ప్రోత్సాహము వలన కొనసాగినవి.

పాఠశాలలు మూసివేయుట.

హార్డింజి ప్రభుగారి వార్తల ముందు యొకరోజు వరకు బొంబాయిలోని పాఠశాలలును, కళాశాలలును మూసివేయబడినవి.

అంజుమాను జి. ఉల్. ఇస్లాము.

ఉత్తమడయ: ట్రియ, క్లాఫునీయ దయనట్టియ హిందూకేశ పాఠకుడగు హార్డింజి ప్రభువు వలెనే తనయువయోగ కరమున దయాపూర్వకమునకు కార్యాచరణముచే ఘనత కెక్కిన జ్ఞానాధ్యక్షునియు, సుప్రసిద్ధునిగు హార్డింజి ప్రభువు యకాలమరణమునకు తమదుఃఖమును తెల్లడించి హార్డింజి ప్రభువును అంజుమాను జి. ఉల్. ఇస్లాము సంఘమువారు పరామర్శించుచు తీర్మానించిరి.

లాకోర్టులు

ఈమె మరణముగరించి జాలి పుట్టునట్లుగ లాకోర్టులలో నుదహరించిరి.

బొంబాయి కార్పొరేషను.

బొంబాయి కార్పొరేషను వారివలన జరుపబడిన సభలో హార్డింజిగారిని మరణించినందునకై పరామర్శించుచు తీర్మానించిరి. తరువాత సభలోని వేడుకలైనవి.

దైవప్రార్థన.

మంగళవారము సాయంత్రాల నిక్కడి కేంద్రములలో నీమె భావకాంక్షల ముద్రలను దైవప్రార్థనలు జరుపబడును.

లకోర్టు.

ఇక్కడ, కాన్పూరులములు, కోర్టులు, వ్యాపారాధికారులు నిన్న మూసివేయబడినవి.

కలకత్తా.

హైకోర్టు ముఖ్యన్యాయాధిపతియు తక్కిన న్యాయాధిపతులును, కలకత్తా మేజ్ గారును, వర్తక సంఘమువారును రాజప్రతినిధియొడల సానుభూతిని తెలుపుచు తంత్రీనమాచారములను పంపిరి.

రంగూను.

గవర్న మెంటు కార్యాలయములును, కోర్టులును, మునిసిపలు ఆఫీసులును నేడు మూసివేయబడును.

సానుభూతిని తెలుపుట.

బ్యాంక్ రైల్వే సభవారును, రంగూనువర్తక సంఘమువారును, మహమ్మదీయ సంఘమును, పాఠశాలలు మున్నగు స్థానిక సంఘములును తమతమ సానుభూతిని కనుపరచుచు హార్డింజి ప్రభువుగారికి తంత్రీవార్తలను పంపిరి.

దైవప్రార్థన.

త్రైపుర దేవాలయములో ఆదివారము సాయంత్రాల మీమె మరణము గరించి తెలియజేయబడి ప్రార్థనలు సలుపబడినవి. ఇట్లే తక్కిన దేవాలయములలోను జరిగినది. నేటి సాయంత్రాలము ప్రత్యేకముగ కేంద్రములలో ప్రార్థనలు జరుగినవి. దైవప్రార్థన గారు తమవర్తమంతో విచ్చేయుచు

సికింద్రాబాదు

హార్డింజి ప్రభువును పరామర్శించుటకై సికింద్రాబాదు లో ప్రధాన పౌరులొక సభను జరుపుచున్నారు. "హిందూదేశ మంటును విశేషమైన దుఃఖము వెలువరింపబడును అయినప్పటికి నీ దుఃఖపరిమితి హైదరాబాదులో నుండినంత మరే క్కడను యుండదు" అని యిక్కడ ప్రకటింపబడినపత్రికలో నుదహరింపబడినది.

పత్రికాభిప్రాయములు.

హార్డింజి వారసాని మరణముగరించి ఇంగ్లీషుమాను పత్రికయిట్లు వ్రాయుచున్నది:— హార్డింజి వారసాని తన హైద్రాబాదుల సేనాక, ఆర్మీ తగ్గించుటకు ప్రారంభించిన యుద్ధములలో సభిక తత్వరతతో పాటుపడటవలన భారతీయుల ప్రేమకును, గౌరవమునకును పాత్రురాలయినది. రాజప్రతినిధి కీమె యన్ని విధముల సహచారణిగ నున్నది.

దెయిలీ న్యూసు.

ఈమె మరణమువలన 'జాతీయ మరణంభవమ్మ'ను లోకోక్తి జ్ఞప్తికివచ్చుచున్నది. యధార్థముగ నీమెకు హిందూదేశమునందు భక్తికలదు.

అమృతబజారు పత్రిక.

హార్డింజి ప్రభువు గుగ్మతలో నున్న పుడత్యంతపతిభక్తితో సమస్తోపచారములు చేయుటచేతనే గాక పూర్తిగ ఆరోగ్యవంతుడయిన తరువాత మరణించుట వలన నిక్కముగ ధన్యరాలయినది.

ఎంపయిపత్రిక.

ఈమె ఉత్తమురాలు ఈమె వాక్యములు, కార్యములు అను కరణీయములయి గమనింపబడుచుండి నప్పుడు పరలోకమున కేగుట లోకముయొక్క అభాగ్యునిని చెప్పవచ్చును.

ఇండియన్ దెయిలీ టెలిగ్రాఫ్.

హార్డింజి ప్రభువున కీ దేశమందెట్టి యనుగాగము కలదో తెలియజేయ తరచుకాదు. వీరికి సంభవించిన విపత్తుకు హిందూదేశమెంత దుఃఖించునో వ్రాయజాలము.

సింధు గజెట్టు.

రాజప్రతినిధిగ నుదహరించు భార్యల గురించి ప్రజలకంత స్పృహయుగ తెలియుటయరుదు. మొన్న మొన్నటివార్తల ప్రకారమప్రభు, లిట్టుకు ప్రభు, లాన్సుడవును ప్రభు, ఎలిజెను ప్రభు, మున్నగు స్త్రీలు. క్లాఫునీయయిన గుణసంపదను, నెమ్మది ధైర్యవర్తనమును, కలిగియుండినవీరిని గురించి జనసామాన్యమునకు తెలియనే తెలియదు. స్త్రీల ఆర్మీ పోగొట్టుటకు స్థాపించబడిన నిధులకు డఫ్టరు, కర్జను, మింటో ప్రభుల నామము లియ్యబడినవి. కాని వీరిని గురించి కాక పేరుమాత్రమే సామాన్యజనులకు తెలియును. బాంబు ప్రేలి మార్పిడు డయిన తన నాధుని చెంతచెక్కు చెదరక నిలిచిచెదరిపోయిన యుల్లసమును సాగించుదని చెప్పినప్పుడీ మెధిరు రాలని జనుల గ్రహింపకలిగిరి.

బర్మా క్రిటికుల కేసు.

రంగూను జూలై 13:— కన్వెన్షన్ ఫీల్డ్ గారి కోరిక మీద బర్మా క్రిటికుల ప్రతిపాద 15 వేల రూపాయలకొక మాన నష్టపుదావా తీసికొనిరాబడినది. ప్రస్తుత మాకేసును మరియొకకోర్టుకు మార్చులయునని క్రిటికుల ప్రతిపాద సంపాదకులగు ని. ఆర్నాల్డు గారు నేటికే దరఖాస్తుచేసిరి. చీఫ్ జస్ట్ న్యాయాధిపతులలో నిర్ణయ తప్ప తక్కిన వారందర కీకేసులో కొంత సంబంధముండి యుండెనయ్యు, ఈదావాను తీర్మానింపవలసిన వాస్తవత వీరు వహించినయెడ కొంతకష్టముయి నట్టియు, ద్వేషము కల్పించునట్టియు స్థితికి వచ్చెదరనియు, దరఖాస్తుదారునిపక్షమున తీర్మానించినయెడల, చీఫ్ జస్ట్ తదితర న్యాయాధిపతులకును, రెజిస్ట్రేటు గవర్నరుకును వ్యతిరేకాభిప్రాయాలు కావలసినప్పుడనియు భరఖాస్తులో కేసును మార్పుటకు హేతువులు కనుపరపబడినవి.

కుస్తీపల్లు పట్టుకొని పోరాడుట.

కలకత్తా జూలై 14:— ఇటీవల వారక్పూరులో బంగాళా పోలీసుకు సంబంధించిన ప్రజావిహారికిని, సిక్కుపటాలములో కొంతకాలము పనిచేసిన పోలీసు దివానుసింగుకును కుస్తీజరిగినది. ఇరుపక్షవలంబనులును చాలమంది అత్యంతాభిమానముతో వచ్చి కుస్తీని చూచుచుండిరి. కుస్తీలో ప్రజావిహారి దివానుసింగును పడగొట్టెను. కాని సింగుమిత్రులు అత్రమము జరిగినదనుకొని ఒకరు సహాయము చేయునట్లేశముతో ముందుకువచ్చి యుండిరి. అంతట పోలీసువారు జోక్యము కలుగచేసికొనగా మాటలు మదిరి దెబ్బలాటకు దిగిరి 5, 6 సిక్కులకు చాల దెబ్బలు తగిలి

వైద్యశాలకు తీసికొని పోవలసి వచ్చెను. దీనికి కారకులెవరో ఈ కలహము మొదట నెనరివలన యుత్పత్తి యొనదో విచారింపబడుచున్నది. వేజులు వైటు హెడ్డు, సి ఇ బ్రిసుగార్లు కేసును విచారించుచున్నారు ముందిట్టి గడవిడలు జరుగకుండ నేనాని దహముదగ్గర నుండిన వీధులును, మార్కెటులును పోలీసువారిచే సంరక్షింపబడుచున్నవి.

ఒక నావికుని దొంగతనము.

కలకత్తా జూలై 13:— (సిల్కీ) అను స్త్రీమరుమిదగ దిక్కర్నిని దొంగలించినందునకై వార్తె సను నావికుడు చీఫ్ చెసిడెన్స్ కోర్టులో నేడు విచారింపబడుచున్నాడు. ముద్దాయి దిక్కర్నిని ధ్వంసముచేసెను. దీనివలన ఓడమిద ఒక పేయున్నది రెండు యంత్రములు లేకుండ ఓడప్రయాణముచేసినచో ప్రమాదము కలుగును. ఇక్కడ క్రొత్తది చేయించుటకును వీలులేదు కేసు రేపటికి వాయిదా వేయబడినది.

ఇండియన్ సంఘము.

కలకత్తా జూలై 13:— ఇండియన్ సంఘమువారు తమ విచారము తెలియజేయునపుడు హార్డింజి ప్రభువునిగూర్చి యామె కరుణాయుత్సవముచేతను డిల్లీలో శ్రీ వారిపై దుర్భాగ ప్రయత్నము చేసినపుడు గనుబరచిన హైద్రాబాదు మూలము నను ఇసులకెంతయు ప్రేమాస్పదమై యుండెనయ్యు జనులు తమకు సంభవించిన ట్లాయాపద నెంచుచున్నారనియు తంత్రీ పంపిరి.

కలకత్తా యూరోపియన్ సంఘము

కలకత్తా జూలై 13 శ్రీవై. సరాయి గారికిట్లని తంత్రీ యంపబడినది. యూరోపియన్ సంఘమును సంఘాధ్యక్షుడును, శాఖలకును సంఘమునకు ప్రతినిధులుగ భుజులై తమకుసంభవించిన దుఃఖమును గూర్చియు సంతాపకరముగ నష్టమును గూర్చియు మేము విచారించుదు అనుతాపమును బొందుచున్నాము.

రైలువేగండ్ల మరమ్మత్తు.

లాహోరు జూలై 13:— బాలంధరు, పిరోజ్పుర పు శాఖయొక్క సుల్తానపురము లోడ్లి, పాజియాను ప్రేషనల మధ్యన, నెట్లజి బాలిరైలువేమిదనుండి పోయా, జామవేరా ప్రేషనల మధ్యన, పాక్పట్టు, లోధ్రాను ప్రేషనలమధ్యన, లప్పనార్డు-వెస్టరను రైలువేమిద పడినగ డ్లన్నియు పరమృతు చేయబడినవి. ఇందులో సుల్తానపురము లోడ్లి, పాజియాను ప్రేషనలమధ్య పడినగండి పూడ్చుటకు వీలులేక చాలకాలము పట్టును. బండ్లుమార్చి రాకపోకలు జరుపుటకు కూడ వీలులేదు ఇందువలన రాకపోకలు, మున్నగునవి యిదివరకే మరియొక మార్గముమీదుగ జరుగుచున్నది. పాక్పట్టు, లోధ్రాను ప్రేషనల మధ్యపడిన గండిని మరమ్మత్తు చేయుటకు కొంతకాలమే పట్టును. కాని సరాసరిగ రాకపోక తప్పిట్లుండి సామాన్య రణముగ చెప్పవచ్చు. వీలులేదు ప్రస్తుతము బండ్ల మార్చి రాకపోకలు జరుపబడుచున్నవి.

హిందూవిశ్వ విద్యాలయము

సిమ్లా జూలై 13:— కాకిలో సాంకేతిక విద్యాలయమును గురించిన ఉత్తర ప్రయత్నములు హిందూదేశ వ్యవహార కార్యదర్శిగారి రెస్పాన్సిండి ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి వచ్చినవి. దీని విషయమై ఇండియా గౌరీతనమువారు యోచించుచున్నారు.

రైలువేయద్యోగుల సంయుక్త సంఘము

బొంబాయి జూలై 13:— రైలువే యద్యోగుల సంయుక్త సంఘమున కిదివరకు సంచార కార్యదర్శిగ నుండిన మార్గము ధామము ఎంజ్లకెనుగారు తమజీతముక్రిందను, బత్తాక్రిందను రూ 2523-3 లు రాబట్టుకొనుటకై దావా చేసిరి నేటిదావా హైకోర్టులో న్యాయమూర్తి సర్ దిష్టా దేవారు గారి యెదుటకు విచారణకు వచ్చెను. నెలకు 175 రూపాయల జీతము, 5 రూపాయల అలవెన్సు, సంఘము పక్షమున సంచారము చేయనప్పడు రెజింపు రైలులేటును ఎంజ్లకెను క్లిచ్చుటకు తుదిర్చిరిని వీరిపక్షపు న్యాయవాది దాదకాంజీగారు తెలియజేసిరి. ఇటీవల జరిగిన పెరంబూరు రైలువే సమ్మె సం దర్భములో వీరక్కడకు వెళ్లి తరువాత లిగిరి వచ్చి తమ యుద్యోగమునకు రాజీనామా దాఖలుచేసిరి. తరువాత వైని తెలియ జేసిన ప్రకారము రూ 2523-3-0 లు రావలయునని దావా చేసిరి పెరంబూరు రైలువే వర్కుపాపులో సమ్మెకట్టిన

వారికి పంచివెట్టు నిమిత్తమై 14000 రూపాయలు ఎంజీ కేసు గారి కియ్యబడినదియు, ఈసాము పంచివెట్టినట్లు మీరు తయారుచేసిన లెక్కలంతర్వేదికరముగ లేనదియు, సాము పహరించినందునకే వీరినికా చెప్పినట్లులో పోలీసు వారిక కేసు తెచ్చిరి కాని విడుదల చేయబడినదియు, వీరి మీ దీనికే జరుగుచుండిన కాలములో పని నుండి తొలగించి నెలక రూ 75ల వంతున సాముయట్లు చెప్పబడినదియు, సముజాయిషీ చెప్పవలయునని సంఘపు డైరెక్టరులు కోరిరనియు, దానిమీద మీరు దడాలునే పనికి రాజియిచ్చి సంఘమువారికి తొందర కలుగజేయటకై ప్రస్తుతపు దావాను దాఖలు చేసినదియు, నీసంఘపు ఆర్డీంగు కార్యదర్శి జోసెఫ్ గిబ్బన్సుగారు వ్రాసి దాఖలు చేసిరి. ఎంజీ కేసు దగ్గరకు వచ్చిన సాముకు జమాఖర్చు లెక్కజూచి సంగతి సందర్భములను తెలిసికొనుటకును, వాది కేసుయిన డబ్బు రావలసిన యెవల నా సంగతి తెలిసికొనుటకును కేసు కమిషనురు గారికి పంపబడినది.

మెయిలు స్టీమరు.

బొంబాయి జూలయి 13 13:—మూడతేది టపాలతో యులుదేరిన సాల్ సెట్టి స్టీమరు శుక్రవారముదయము ఆరు గంటల కిక్కిడకు రావచ్చును.

బొంబాయిలో వర్షపాతము.

బొంబాయి జూలయి 13:—ఇప్పటి కిక్కిడ మాములు కంటే 22 దుక్కులు తక్కువగా వర్షించినది. దీనివలన పంటలకంత నష్టములేక పోయినను ఋతుపవనమివిధముగ నున్న యెవల ముందువేసని కాలములో నీటివసతి తగ్గవచ్చును.

ఫినాన్సు కమిటీ

బొంబాయి జూలయి 13:—ఆదాయ వ్యయములను గురించి చర్చించు కమిటీ శేర్షరుమటకు బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకముగ కొన్ని నిబంధనలు తెలియజేసిరి. ఫినాన్సుకమిటీలో 12 గురుసభ్యులందురు. ఫినాన్సు సభ్యునితో కలిసి ఆరుగుర గవర్నరుగారు నియమింతురు. అనధికార సభ్యులవలన తక్కిన వారారుగురు యెన్నుకొనబడుదురు. వీరి నెన్నుకొను విషయమునకు సంబంధించిన నిబంధనములు ప్రకటింపబడినవి.

పెంట్లాండు ప్రభువు

బెంగళూరు జూలయి 14:—పెంట్లాండు ప్రభువుకడ చిన రాత్రి 10-30 గంటలకు ఉదకమండ్యమునకు బయలుదేరిరి

కాలమానము.

సిమ్లా జూలై 14:—జాన్సీ దగ్గరనుండిన తుపాను వలన రాజపుత్ర స్థానముయొక్క ఆగ్నేయభాగమున అధిక వర్షముకురిసి, తుపాను అవ్యశ్యమయినది. బంగాళాఖాతములో ఋతుపవనమువలన వర్ష మధికముగ తురియుచున్నదికాని ఈ వర్షములు గంగానది ప్రాంతములకు ధారాశక్తిగా వ్యాపించుటలేదు. బర్మా, ఆస్సాము, బంగాళము, బీహారు, తూర్పు రాజపుతానా, గుజరాతు, పడమటిమధ్య పరగణాలు, ద్వీప కల్పముయొక్క పడమటకు స్థానికముగ సంయుక్తరాష్ట్రములు, మధ్య హిందూజాతము, మధ్య పరగణాల తూర్పునను, ఉత్తరహైద్రాబాదు, మైసూరు, చెన్నపురి, డక్కాలోను సర్వత్ర వర్షించినది. సందోబ, కాశ్మీరము, పశ్చిమోత్తర పరగణాలు, బొంబాయి డక్కనులలోను చెన్నపురి కాశ్మీర భాగమునను కొన్నిజిల్లాలు పడినవి.

నూచన:—రాజపుత్ర స్థానములో వర్షములేగి మధ్య హిందూజాతములోను, మధ్యపరగణాల తూర్పునను, వాయువ్య భాగమునను, సంయుక్త రాష్ట్రముల తూర్పునను పోవును.

వృత్తాంతలేఖలు.

[మా విలేఖకుల వద్దనుండి]

బారువ వార్తలు.

[ఒకవిలేఖకుని యొద్దనుండి.]

బారువ జూలై 11:—గంజాం నుండలమునకు స్కూల్ అసిస్టెంటు యిని స్పెక్టరరు వల్లూరి నరసింహారాయడు పంతులు బి. ఏ. గి. గ్రామమునకు విచ్చేసి శ్రీకృష్ణ దేవరాయగ్రంథ

భాండాగారమును దర్శించిరి. భాండాగారమునకు అనుబంధ కాఖగా రాత్రిబడియొకటి స్థాపింపబడినది. పగలు తీరుబడిలేని బీదలకు రాత్రిత్రయందు విద్యచెప్పబడుచున్నది. ఇందు ప్రస్తుతము 30 మంది బాలురు విద్యాభ్యాసము జేయుచున్నారు. పంతులుగారి పాఠశాలను జూచి అగ్రీనిబంపినచో గ్రాంటును భాండాగారమును రిజిస్టరుచేయించిన సంవత్సరమున కగుఖర్చు సగమును నిచ్చుటకై కిఫారసుచేసెదమని నుడిపిరి.

పంచమ పాఠశాల.

ప్రయుక్తి ప్యానెల పంచమకులజూకు 10 మంది పంచమవిద్యార్థులకు విద్యను జెప్పచున్నాడు. పాఠశాలకు గృహములేదు. పాఠశాల యధికారులు త్వరలో కిని తమస్వాధీకము జేసికొని యొకగృహమును గట్టించి, యపాధ్యాయునకు గ్రాంటును ఇప్పించినయెడల నభివృద్ధిచును.

నీటి సమస్యము.

ఈగ్రామము సముద్రస్రాంతమున నుండుటచే మంచినీటి చెరువులు ఒకటిరెండు మాత్రము గలవు. ఉన్న చెరువులు గ్రామమునకొక మైలుదూరమున నుండుటచే ప్రజలకు కష్టముగా నున్నది. గ్రామమువ్యయపు రాతనమునందు నలుప్రక్కలను రాత్రితో నతిశృంగారముగా కట్టినచెరువుగలదు. అది మట్టితో కప్పబడి యుండుటచే జనులకు నుపయోగములేకుండెను. ఉదారవంతులగు బడగల చిరంజీవిగారు సుమారు మూడునాలుగు వందలరూప్యములు వ్యయపరచి మట్టినితీయించి జనులకు బలధారమును కలుగజేసిరి.

జూబులు.

ఆంధ్రుల కొక ఆంగ్లదైనిక పత్రిక.

అయ్యా, వైశ్వికతో గుంటూరు న్యాయవాదిగారిచే మీపత్రికలో ప్రకటింపబడిన వ్యాసమును గాంచితిని. వారు వ్రాసిన యంశములు పులికాపాఠశాలకు ఆనందము కలిగించకమానవు. వారు వ్రాసినట్లుల తామికార్యమున కెంతయు సమర్థులనుటకు తమ యాంధ్రపత్రికయే ప్రమాణముగాని తామింతలో అంత మహత్కార్యమునకు పూనుకొనుట మిగుల కష్టము! కష్టమేగాదు. పూనుకొనగూడదనియే నాచిన్నవనవి! వారు వ్రాసినట్లుల ఆంధ్రులకు ఆంధ్రులచే నడపబడు ఆంగ్లదినపత్రిక యెంతయు ఆకర్షకమేయినను, తామే భారమంతయు వహించుట క్రుంగిపోవుటకు కారణమగుచేమో అని నాభయము. అంతయికాదు! చిరవాంఛితమైన మత్స్యభాషా దినపత్రికా భారమును ఇదివర కిద్దరుముగ్గురు వహించలేనపుడు, ఆంగ్లభాషా భుజింబగు ఆంధ్రవిద్యార్థులు తెలుగు పత్రికలను ఉచిత రీతిని ముట్టకుండనున్నపుడు, దినపత్రిక చిరస్థాయిగనుండునో లేదో అని ఆంధ్రభాషాభిమానులు భీతిల్లుచుండ, సాహసించి పత్రికను నడుపుచున్న విారపుడు ఇంకొక గొప్పకార్యమునకు పూనుకొనుట ముమ్మాటికి తగని పనియని నాయభిప్రాయము. ఆరువేల చందాదారులయిన విారు స్థిరపడినపుడు విారకార్యమునకు యత్నింపవచ్చుచేమో ఆలోచించవలసి యుండును కాని అంతటి మహద్కార్యము పట్టుటకు కొంతకాలము పట్టునని తలచెదను.

న్యాయవాదిగారు వ్రాసినట్లుల భోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్య, చట్ట శేషగిరిరావు మున్నగు ఆంధ్రనాయకులీ కార్యనిర్వహణమునకు స్వార్థత్యాగముతో పనిచేయ దగినపుడు, ఇదివరకే యీకార్యముకొరకు యత్నించుచున్న గూడూరి రామచంద్రరావుగారికి, వారును ప్రపంచ న్యాయవాదిగారి వంటి యితర శేషాభిమానులును చేపాడువాడొడునై పట్టుదలతో యత్నించిన కార్యము నెవ్వరక పోదని నానమ్మకము. కాబట్టి ఆంధ్రదినపత్రికయే సర్వవిధముల ప్రజాపరంబకముగ నుండునట్లుల విారు పాటుబడకలేనని కోరుచున్నాను.

ఇంకొకసంగతి! విారు ప్రకటించుట కవకాశమున్న యెవల ఇంగ్లీషుకు మీరు ప్రకటించుచున్న తంతివాల్లతో పాటు ఇంకొకపుట అరసరమైన వ్యాసములు ఆంగ్లభాషలో ప్రకటింప బూనుకొనిన, పత్రిక లేనివాని కొంతవరకు నివారణ చేసి మహాపకారముచేసినవారగుదురు.

వి. ఆర్. శివగిరివతివర్య.

బందరు తాలూకాలో.

అయ్యా, తాలూకాలోద్ధ వెసిడెంటు గారును అనధికారుల కిచ్చుట ప్రభుత్వమువారు ప్రజలకు కలసి పాఠశాలము

లలో నొకటియొప్పుని. ఈ పదవి డివిజన్ అధికారుల చేతులలో నున్నంతవరకు ప్రజలు వారిని సమీపించి తమ మనవులను చెప్పుకొనుటకు వెరచుచుండెడివారు. ఇప్పుడో అనధికారి వెసిడెంటు అగుటతోడనే ప్రజలు తమ మొగలను చెప్పుకొనుటకును, వెసిడెంటు వారితో సంభాషించి ప్రభుత్వమువారి ఊహలను వారికి చెప్పుటకును వారికి ప్రభుత్వము వా కోసంగిన వ్యవహారాలనా చూపుటకు గురించి తెలుపుటకును అవకాశము కలిగినది. ఇట్లు చేయుచు పను పదవిని నుభవించుచు, ప్రజామోదకరముగను నిర్వహించుచున్నవారిలో ఒకరు తాలూకాలోద్ధ వెసిడెంటు గారగు మ. రా. శ్రీ. జేమూరి వెంకట సుబ్బారావు పంతులు గారికిరు. ఇట్టివారు దొరకుట బందరు, దివి తాలూకావాసుల భాగ్యము. తాలూకాలోద్ధునకు సభ్యులను ఎన్నుకొను అధికారము ఆయాఫీర్కాల నొట్ట కిచ్చియుండిరి. ప్రస్తుతము వడ్డ మన్నాడు, చిల్లపల్లి ఫీర్కాల తరఫున సభ్యులను ఎన్నుకొనుసమయము వచ్చినది. వీరు తమద్రవ్యమును వెచ్చించి నొట్టకు స్యవహారాలనావిధానమునుగురించియు, ఎన్నుకొనుటలో నకలంబించవలసిన మార్గములనుగురించియు వ్రాసి ఆచ్చుపు న్నకములను నోటీసులను పంచి వెట్టించి ఈ ఫీర్కాల ఎన్నికలను జయప్రదమగునట్లు చేసిరి. కృష్ణాజిల్లా సంఘము వారికిరి వ్రాసియుండిరి. వారి పక్షమున జాయింటు కార్యదర్శిగారగు కొడాలి శివరామకృష్ణరావు గారు ఫీర్కాకుఇద్దరు ముగ్గురుసోటిగా ప్రయత్నించుటగునను, మండల సభలలోని తీర్మానముల కనుగుణ్యముగ గ్రామోద్యోగులు కానివారు సభ్యులగుటయు చేసియుండిరి. వెసిడెంటు ఇంత ద్రోహ స్వవహారాలనా విధానములను ప్రజలకు బోధించుటకై శ్రమపడువాడు ఈ నెల 11 తేదీని వడ్డమన్నాడు ఫీర్కా ఎన్నిక బందరు తాలూకా కచ్చేరియందు జరిగినది. దీనికి 2 గ్రామోద్యోగులు 1 అనధికారరైతు ప్రయత్నించిరి. వోటర్లు తాలూకాకు నాలుగుంది హాజరైరి. వీరి యుత్సాహము వర్ణనాతీతము. తుదకు వీరు సంగతి సందర్భములను గ్రహించిన వాడై అనధికార రైతుకు ఎక్కువ వోటు లభింపజేసిరి. ఈరైతుచేరు బూరగడ్డరామయ్యగారు వీరు కంటినివాసులై యున్నారు. పల్లెలవాసులు సహా నీ యెన్నికలయెవల నిట్టి యుత్సాహము జూపుట సుభనూచకమని మేము వ్రాయ నక్కరలేదు. చల్లపల్లి, ఫీర్కా ఎన్నిక అవగణింపబడు 15 తేదీని జరుగును. రెండు అనధికార రైతులు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఎవరు విజయపడెడియు ముందు వ్రాయుదురు. పల్లెలవాసులు గూడ పోటీవిధానములను గ్రహించుచుండినందులకు సంతస మగుచున్నది.

బందరు పురనాసి.

గుంటూరునందు జరిగిన భాషాసభ.

అయ్యా, 9-7-14 తేదీగల విాపత్రికయందు గుంటూరు వార్తలకు తెలుపుటలో విాయుపనిలేఖరి గ్రాంథికభాష విషయమైన సభిమూర్తి కొన్ని సంగతులను విపులముగ వ్రాయలేదు. కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు భాషయందు మారుమరికను గావలసియున్నదియు, అభివృద్ధి ప్రతివిషయమందు యావశ్యకమనియు, అభివృద్ధిగాంచుకొనుట మరణ నూచకమనియు నొక్కో వక్కానించిరి. తాము భాషలో యావశ్యకమగు మార్పులు గావలయునను వారిలో నొకరయినను దొరవనమువారు ఈ విషయమందు బోక్యము పుచ్చుకొనుట భాష్యముకాదనియు మార్పునంతయు ప్రసారే చేసికొనవలయుననియు యభిప్రాయపెట్టిరి. గంగారావుగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానమునకు వ్యతిరేకాభిప్రాయ మిచ్చిన వారల యుపన్యాస సారాంశము ప్రకటింపబడలేదు. కార్యకారీ భాష్య సారాంశరావుగారు ఉపన్యాసమునకు కొన్ని ప్రశ్నలను మాత్రమిచ్చి విరమించిరి. అందునకు నంటనే నడింపబడు పంతులుగారు జవాబొసంగిరి. చట్ట శేషగిరిరావు న్యాయనారాయణరావుగారు దక్షిణ భారత విలపి. నారసవర్ణినిండుటలో యీ విధముగ చెప్పిరి. నన్నయభట్టు ఈ కాలమందు వాడయిన భాషనుబట్టి కొన్ని విషయము లేరుపంచి వ్యాకరణమును వ్రాసెను. నాగురారు నాటకాదుభాష. మారుచుండెను. కాని భాషయొక్క మార్పు ననుసరించి గ్రాంథికభాష మార్చలేదు. ఇన్ని శతాబ్దముల తరువాత చూడగాను భాషకున్న గ్రాంథిక భాషకును కడువ్యత్యాస మున్నదని. ఎంతటి పండితుడయినను అత్రుయత్నముగ గ్రాంథికభాష మాటలాడజాలడు. గ్రాంథిక భాషమాత్రమే వాడవలయునని ముందు పద్యనిండిన యుపన్యాసకు లందురు గ్రామ్యభాషనే వాడిరి. వారికి వ్యాకరణ మార్గములు వారి గారు. గ్రాంథిక భాష వాడుకలోలేదు. ప్రాచీన వ్యవహారిక భాషగా నుద్ధరించు

యసాధ్యమైనది. సన్నయభట్టు వ్యాకరణము వ్రాయునపుడు వాడుకభాష నాధారముచేసికొనెను. కాని వ్యాకరణము ముందుపట్టి మిమ్ముల భావనాలేదు. భాషవిదాన వ్యాకరణ మధారపడి యుండవలెను. వాడుకభాషయందు ప్రతిజ్ఞలలో భేదముండవలెను సంశయంత ప్రతిబంధకము గాదు. జిల్లాలకు రాకపోకలకు వీలులేని కాలముందు భేదములు భూమికిట ములు నడుచుచున్న యిక్కాలమున తగ్గిపోవు చున్నవి. ఈక ప్తములు గ్రాంథికభాషయందెక్కువగా నున్నవి. ఒక్కొక్క పదమునకు యనేక రూపాంతరము లున్నవి. అట్లేయ భాషయందు వాడుక భాషయు గ్రాంథిక భాషయు ప్రత్యేక భాషయందును సమీపించుచు వచ్చినవి. భాషకాలయందలి ఇంగ్లీషుభాషయందే యపుడుగూడ గ్రంథములు వ్రాసినచో నవియెంతవరకు సుబోధకమో యూహించుకొన వచ్చును. వ్యాకరణముగూడ అట్లేయ భాషయందు యప్పటి కపుడు మారుచువచ్చెను. అటులనే తెలుగుభాషలో గూడ నన్నయ భట్టుకాలమందలి నియమములే కాళ్ళతముగా నుండవలె ననట సమజము గాదు. అది యభివృద్ధిమాచకమును కాదు. ఇప్పుడు మనభాషలో గాకలినవి శృంగార కావ్యములు గావు. ప్రకృతి కావ్యములు తెలుగు భాషలో వ్రాయవలెను. నవల కవి సుబోధముగా నుండవలెను. కాన భాషలోనిస్వాభావికపు మార్పులు గమనించి నియమములు మార్చి అవసరమైన యెడల గ్రాంథికవ్యాకరణము సేర్వదముట యుక్తము. అందునకు యుధులు వాదలు కూడి నర్పించుట యవసరము. మార్పనిన గ్రాంథికభాష ముండును. సంఘసంస్కరణము వలన మత మునశించునని భయపెట్టుదురు. భాషా సంస్కరణమనిన భాషను నిర్మూలనము చేయుచున్నారని భయపెట్టుదురు. కాని వాడుక భాషయొక్క యుపయోగము క్రమముగా జనులు గ్రహించుచున్నారు. కాన అవసరమగు మార్పులను నిస్పృహకబుద్ధితో జేయుటకు యత్నము నలుపు భాషాభి వృద్ధిమాచక మని మునించె.

స్వయంవర వివాహము.

ఆయాధ్య. కడచిన మంగళవారము వెలువడిన యాంధ్రప్రతికలో, బై స్పీకర్తో ఒకటింపుబడినలేఖ జరుపుట కెంతయు నాశ్చర్యమయ్యెడిది. ఆ లేఖకింద సంతకముచేసిన “కంచిభాట్ల లక్ష్మీనారాయణరావు” గారి యలేఖ నతనికి వ్రాసియుచ్చిన యాతని ప్రోత్సాహములగాని యీ “రావు” ద్వితీయ వివాహ మును నిర్దుష్టమని సాధించి గడకుటకుండు సాహసము మ రి యొక క డ తే దు. వీ రి య స ద్వి నా హ ము న కు “స్వయం వ ర ని వా హ” మ ని యొక శ్రా వ్య నామం దిడి దానిని “సంస్కారములే” చోదిరముగా గడ్డట్టి జేసి సంఘసంస్కారల యాదాదము బడయఁ బాటుపడు చున్నారు. ఈ “స్వయంవర వివాహమునందు గన్యాప్రదాత లైన యాదిభాడి గోపాలశర్మగారు “ఆర్యసమాజ మతావలం బకులును, విలంతుద్వాహము జేసికొనిన సంస్కారశూరులు నగుటచే నివివాహమునకు గల్గు గౌరవాగౌరవములు, శ్రీ శ్రీ దుష్ప్రద్యుల కొంచెముగో గొప్పగో, సంస్కరణోద్యమము నకు సంస్కారవిరోధులచే నాకోరింపబడుట నిశ్చయముగావున నేతద్వివాహమును సంస్కారపక్షమునండి నిస్సందేహముగా ఖండించుట యవసరమయ్యెడిది. “రావు” గారి ప్రథమభాగ్యా పరిత్యాగమునకు రెండు కాణముల సుదహరించియున్నారు. అంతోటి తమ ప్రథమవివాహము కేవలము చాల్యమునందు గావింపబడిన దనుటకంటే. రెండవది తమకు హోటలులో భోజనముగిట్టక స్వయంపాకము చేసికొనవలసిన యాపత్తు సంభ వించినపుడు తమ యత్నగానను, లెమభ్యాముం దగడకు రాతదనుటకంటే. వీరి ప్రథమవివాహమునాటికి మీడి బది యారు సంస్కరములయిన నుండినని నిశ్చయముగా జెప్ప గలము. సంస్కార వాదములలో నప్పటికి మీడి కొంత ప్రవే శమును నలగు. వివాహమునకు దాద మంచికొట్టులేవనియు, అత్తరు పన్నిరు మొదలయిన సువాసన ద్రవ్యములకు గొంత పయక మియ్యలేదనియు వీరుత్పాడి నెలకె గాని వివాహమున కయ్యుపపవలేదు. అయినను మీప్పుడు “కేవల బాల్యము”లో నుండిన నియమము కొందము, అంత మాత్రమున మీకా భా ర్యా ప రి త్యా గ ము న క ధి కా రము కలుగ నే యదు. అట్టి ప రి త్యా గ ము గాని, ద్వితీయ భాగ్యా సర్వహాణము గాని సంఘహితమయిన సంస్కారము కాదు. వీరినొందిన య క్పిత్యములు, సంఘ సంస్కారమునకు, ఆర్య సమాజ మతమునకు నెవల విరుద్ధములు బహుభాగ్యాత్వము

న ప్రాచారముని తీరముగా ఖండింపబడినది. నిబంధమున క్షోభాస్త్ర సమృతము, కాన నాంగీకారము, నుండవలసను, యును. తనబాల్యమునందే తనకు వివాహముచేసిన, తనతండ్రి యక్పిత్యమునకును, తనస్వయంపాక విపత్తులకుం దగడకురకు వచ్చి వండిపెట్టిన తన యత్నగాని నేరమునకును నిర్దోషియైన బాలికను పరిత్యజించి, యామెను దుఃఖముపాలు జేయుట కడుండు దుర్మార్గము. ఆచారికయెడ సంతయు సపరాధము చూపబడలేదు. ఈ దౌర్మార్గ్యమునకు దోడ్పడిన గోపాల శర్మగారు ముమ్మాటికిని గర్హ్యులని చెప్ప సాహసించుచున్నారము. ఇట్టివీరు తాముచేసిన దుష్కార్యమును సమర్థించుకొన లజ్జింపకున్నారు. తమ ప్రథమభాగ్యా ద్వితీయవివాహమునకు తాముంగీకరించెదమని వ్రాయు “రావు” గారి యక్పిత్యమునకు మేరలేవనది. అన్ని సాక్షిగాఁ బెండ్లియాడిన యామెను బరిత్య జించి, దుఃఖముపాలు చేయుటయేగాక, యామెకు పునర్వివా హమును చేసికొమ్మను “రావు” గారి దౌర్మార్గ్యమును చమ చమ లాహించుచుగాక. పాపము ఆపిల్లయు నామెకలిదండ్రు లును రాలిందినములు వాపోవుచున్నారు. ఆపిల్లను భార్య గానే యంగీకరింపని యీ “రావు”నకు ఆమెను పునర్వివాహిం జేయుట కధికారమెక్కడిది? అయినను కలియుండుకు స్పృహక ర్తయైన పరాశరుడు నష్టే, మృతే, ప్రకణితే, క్షీణేచ పతీతే యను వైదవధియందు రెండవధర్త సంగీకరించుచు న్నారు. ఇన్నాళ్లు సంఘసంస్కరణ మృతధర్మకలకే పు న ర్వి వా హ మొ న ర్ప పా టు ప దు చుం డి రి. వీరికింజే అనన్యసంపాప్రమోదనియో, మీరు తమభార్యను పునరు ద్వాహముచేయ నంగీకరించుట. పతితులై రనియేనా? ఈ రావు గారు “సంఘసంస్కారి” యనిపించుకొన చిరకాలము నుండి పాటుపడిపడి చిరగతద్వితీయోద్వాహ మొనర్చుకొనుటచే “సంఘసంస్కారి”నైతిని భ్రమించుచున్నట్లు తెలియుచున్న ది. “రావు”గారు మీ రొనర్చుకొనిన యుద్వాహము “సంఘ సంస్కార” లంగీకరింప దగిదిగాదు. సంస్కరణోద్యమము సంఘమునకు దురాచారములవలన గల్గు దుఃఖ మొత్తమున దగ్గించుట ముఖ్యమింపబడినది గాని, మీవలె నిరపరాధి బాలి కల దుఃఖమంతలక జేయుటకు గాదు. నీ యొనర్చిన యా యన్యాయమునకుం బశ్చాత్తప్తుడనిగా, నీ ప్రథమ భార్యను క్షమాపణ పూర్వకముగా గౌరవముతో స్వీకరించి యామెను తోడ్పెట్టిన పాపమునుండి విముక్తిగాంచ బ్రయత్నింపుము. నీ రెండవభార్యను సహితము పక్షపాతములేక యేలుకొనుము. కాని నీయీద్వితీయ వివాహము క్లాభించికొన బ్రయత్నించి పహంసపాత్రుడవు కాకుము.

గోపాలశర్మ గారు! మిమ్మరినర కెంతో గౌరవముగ భావించుచుంటిమి. మీరిట్టి వివాహమెటు చేయసాగుసిందితి నో యూహింపబడాలను. మీ యన్యసమాజమిట్టి వివాహ ముల నిషేధింపదా? ఈ యుద్వాహం బాసర్పకుముందు, మీరు మీయంతికాత్మ నేవిధముగా సమాధానపరిచి కొంటిరి. దయచేసి యీ ప్రశ్నములకు ప్రత్యుత్తరము నొసంగదరా? పాపము జాంతము

ఒక సంస్కరణాభిలాషి.

Sporting in Calcutta.

CALCUTTA, July 13.—Calcutta Vs. Rangers match, in connection with the Indian Football Association Chalenge Shield competition, resulted in a win for Calcutta by four goals to one. The Royal Irish Rifles and East Yorks met on the Calcutta ground under ideal conditions, about twenty thousands of spectators witnessing the game. Play on both sides was very pretty, but not effective. In the defence Senly Howard Swannell of the Yorkists and Caldwell and Napier of the Rifles were prominent. The most businesslike forwards were Chicas and Grimshawe of the former, and Leatham and Toolman of the latter. Extra time was played and in the last five minutes the Yorkists were presented with the clearest opening of the evening and Brownell put the ball into the hands of McLean. The teams meet to-morrow on the same ground.

A Wrestling Match.

CALCUTTA, July 14.—Recently a wrestling contest was organised at Barrackpur in the course of which Brij Bhari, of the Bengal Police, was pitted against Dewan Singh, an ex-soldier of a Sikh regiment, but it was keenly contested and supporters of both men who had mustered in strength were much interested in the match. Eventually Sikh Dewan Singh was felled but his compatriots thought that he had been fouled. One of them stepped forward to help him and this led to some of policemen trying to interfere. An altercation ensued between the two parties who eventually came to blows and five or six Sikhs were so severely injured as to necessitate their removal to hospital. Enquiries are going on to identify the man who first caused the trouble and Major Whitehead, commanding 93rd Burma Regiment, and Mr C E Briscoe, Superintendent of Police, have taken up the case. Meanwhile the streets and markets within Cantonment are under the guard of armed police to prevent any further disturbance.

Burma Critic Libel Case.

RANGOON, July 13.—In the Chief Court to day Mr C Arnold, Editor, "Burma Critic" filed a petition for transfer of the libel suit pending against him for damages of Rs. 15,000, brought at the instance of Captain Finnie, from the Chief Court to some other High Court on the ground that all the Judges of the Court except two (Justices Robinson and Parlett) had something to do with his case. He submitted that these two Judges would be placed in invidious, difficult and embarrassing position if they were called upon to hear this libel case, as, if they decided in petitioner's favour, they would have to take a view contrary to that of all other Judges of the Chief Court and also to the view taken by the Lieutenant-Governor.

Suit for Wrongful Dismissal.

RANGOON, July 13.—Written statement has now been filed in Chief Court in the suit filed last August of J. F. Coelho Vs. Harry Barton, General Secretary, I. T. Association (Calcutta) and India Telegraph Association (Rangoon) where in the plaintiff sues for damages Rs. 2,500 for wrongful dismissal from I. T. A. Club. It was urged in statement that I. T. Club was a separate body responsible for its own actions. He denied having caused the suspension of the plaintiff or that it was wrongful or without reason. The Plaintiff was dismissed by the I. T. A. Committee for improper conduct at a meeting on the 18th May 1913, and the dismissal was justifiable. The Defendant denied having called a meeting on June 15 or having coerced plaintiff by threat of expulsion from Association into tendering an apology. He further denied having removed the plaintiff from the membership of the Managing Committee of the Club and stated the if he was removed that it was the action of the Committee members. He denied that the action of defendants had injured the reputation of the plaintiff and stated that the damages were irrelevant, remote and speculative. The plaint disclosed no cause of action against him personally and asked the suit should be dismissed. The Second defendant's written statement was on similar lines.

Indian Money Lenders.

Legislation to Check Usurious Demands. SIMLA, July 13.—A circular letter addressed by the Government of India to the Local Governments and Administrations is published inviting reports by 1st November on the subject of the feasibility of preventing the use of civil Courts as an agency for the realisation of usurious demands of money lenders. The letter reviews the past legislation on this matter, gives particulars of numerous suggestions made with arguments for and against, and while reserving open mind in the matter, indicates that, as at present advised, the Government of India are inclined to think that the best chance of success lies in legislation upon the lines of the English Money Lenders' Act, under which Courts are given power to go behind any contract with a money lender, to enquire into all circumstances of the original loan and to make such order as may be considered reasonable.

The Hindu University.

Communication from the Secretary of State about the proposed University at Benares has been received by the Government of India and is under consideration.

All-India Weather.

The Monsoon's March. SIMLA, July 13.—The depression in the Bay is now near Jhansi giving from moderate to heavy rain. It is likely to move into Rajputana to-day. The Monsoon is weak in the Peninsula. The temperature is low in the Punjab and Central Provinces and high in west of United Provinces. Rainfall has been nearly general in Burma, Bengal, Bihar, east Rajputana, Central India, west of Central Provinces, and west coast of the Peninsula, and local in Assam, Orissa, United Provinces, east and north Punjab and Mysore. A few falls also have occurred in Chota Nagpur, Kashmir, North West Frontier Province, Gujarat, east of the Central Provinces, Bombay Deccan and south-east Madras. The principal amounts are:—Tavoy four inches, Moulmein seven, Tougoo two, Myitkyina one and half, Silchar one, Shillong four, Cherrapunji fourteen, Cox's Bazar, Barisal, Bogra and Darjeeling three, Chittagong five, Narayan-ganj and Berhampore one, Dinajpore two, Purnea and Mya Dumka one and half, Allahabad two, Mussoorie, Rawalpindi and Murrie three, Parachinar and Kotah one, Jaipur two, Mount Abu one and half, Veraval one, Neemuch one and half, Nowgong and Seoni one, Hoshangabad and Pachmari five and Saugor and Mangalore two.

FORECAST:—Increase of rain in Central India, west and south Rajputana and decrease in Punjab.

Indian Ocean Report.

Conditions are nearly normal.

Mail Steamer Report

"Salsette" with mails of the 3rd instant is expected at 6 a m on Friday

TELEGRAMS.

REUTER'S TELEGRAMS.

House of Commons.

An Autumn Session.

Business to be Transacted.

LONDON, July 14.—In the House of Commons to-day Mr Asquith announced that there would be an Autumn Session.

He hoped that the House would rise some time in August.

He would ask the House to pass the necessary financial business, the Irish Amending Bill, the Indian Budget, House of Lords Reform and perhaps the Housing Bill. The new session would deal with the Revenue and Valuation Bills and allocation of grants to local authorities, so that they could be included in the estimates for next finance year. He hoped that the Amending Bill would be taken next week. The matter required a great deal of consideration.

The Finance Bill.

LONDON, July 14.—The House of Commons last evening discussed the Finance Bill in Committee.

Mr. Evan's Amendment.

Mr Worthington Evans moved an amendment exempting income reinvested in the Colonies. Many men, he said, such as tea-planters in Ceylon, derived large income from little capital, but put it back largely into their business. Taxation of the whole of that income would make it too great a luxury to come home. Other members dwelt on the hardship of double taxation.

Sir. T. Whittaker on the Amendment.

Sir Thomas Whittaker denounced the Amendment as being on the form of Colonial preference.

Sir J. Rees.

Sir John Rees dwelt on the effect of the Bill in India. Because the tax was bound to discourage investments in India, it would increase the difficulty of obtaining capital. It was the British merchant who was going to be penalised. Great hardship would also be inflicted on small Indian officials. Tax would keep them out of England. With regard to double taxation India would be harder hit than the Colonies because the latter would be able to retaliate. He protested against the imposition of this tax at the time when Japan was piling up subsidies to fight the British trade in India.

Mr. Molteno.

Mr Molteno (Liberal) said that the taxation of property within another jurisdiction was a most delicate matter. He feared that it would cause considerable ill-will.

Sir J. Simon.

Sir John Simon said that this was an income which the owner did not need to spend. It was therefore eminently suitable for taxation. He promised an amendment laying down that money on which income-tax had already been paid would not be re-taxed when it was remitted home. Tax on rents received abroad would be on the net and not the gross scale. The clause would only apply to British subjects domiciled in Great Britain. It hit the class which most deserved to be hit, the class which was so well off that it did not need to spend its income but was able to allow it to accumulate. Simon added that under the proposal being discussed the accumulation of income abroad by Insurance Companies made before April 5th, 1914 would not be taxed when brought to this country.

Captain Pretyman.

Discussion was throughout highly technical. Captain Pretyman said that he was in agreement with the avowed principle of the clause, but complained that the Government had not said a word about the case of India.

Amendment Rejected.

The Amendment was rejected by 268 votes to 197 and clause was adopted under guillotine together with three subsequent clauses.

Irish Home Rule.

The Amending Bill.

Proportional Representation.

The House of Lords has concluded the report stage of the Amending Bill inserting the amendment establishing proportional representation in the Dublin Parliament.

Sir E Carson's Ultimatum.

In a speech at Belfast this afternoon Sir Edward Carson said that the Government could never crush Ulster's spirit. Very shortly Ulstermen would recognise only the Provisional Government which had been set up in Ulster unless they were left alone. He declared that the Government could either give Ulster a clean out or fight. In conclusion Sir Edward asserted that Ulster would win because God would defend the right. The speaker received enthusiastic ovation and a resolution expressing devotion to the King was passed.

TELEGRAMS.

Battle of Boyne.
Celebration at Belfast

LONDON, July 13.—In brilliant sunshine Belfast to-day celebrated the anniversary of the Battle of Boyne with great enthusiasm.

Procession of Fifty Thousand.

A procession of fifty-thousand persons marched through the City with Sir Edward Carson at its head. He received a tremendous ovation at all points.

Military Confined to Barracks.

The military have been confined to barracks.

Suffragette Outrages.

Explosion in a Mail Bag on a Train.

LONDON, July 13.—The Suffragettes continue their career of destruction. An explosion took place in a mail-bag on a train between Blackpool and Manchester and ignited six other bags and also the van itself. The guard was badly burned while trying to extinguish the flames.

A Railway Station Burned.

The railway station at Blaby, Leicestershire, was destroyed by fire.

Both the above incidents are held to have been caused by Suffragettes.

Arrest of a Woman.

A woman was also arrested while in the act of lighting the fuse of a bomb in the church of St. John, the Evangelist, at Westminster.

Total Damages Since Jan. 1913.

The total sum of damages due to Suffragette outrages since the beginning of 1913 amounts to £384,000, not including the value of pictures etc., which are irreplaceable.

Alcohol as Motor Fuel.

Research Committee Appointed.

LONDON, July 13.—The Imperial Motor Transport Council has appointed a Committee of experts to investigate the possibilities of employment of alcohol as a motor fuel, which would render the Empire independent of foreign fuel supplies and give a great impetus to agricultural development in new countries by means of improved transport facilities.

Cost of Researches.

It is estimated that the researches will cost £6,000 a year for five years. The Council has appealed for funds.

Lord Crewe and Mr. Harcourt's Support.

Lord Crewe and Mr. Harcourt have sent letters heartily endorsing the Council's action in view of its National and Imperial importance.

Germans Satirised.

Satirist Sentenced.

LONDON, July 13.—Alsation, a Satirist, known as "Hansi," has been sentenced at Strasburg to a year's imprisonment for satirising Germans. He has fled to Paris.

Challenges to Duel.

The well-known Paris duellists, M. Paul and M. Guy de Cassagnac, joint editors of the Nationalist organ "L'Autorité," irritated by messages sent from Paris to Berlin newspapers in connection with the Hansi affair, have begun a campaign against German correspondents in Paris and have already challenged two of them.

Mobilisation of the English Fleet.

The test mobilisation of the third Fleet at Portsmouth showed remarkable preparedness. Not a man was missing.

France and China.

Limit of French Possessions in China.

LONDON, July 12.—SHANGHAI.—The new Sino-French agreement legalises the de facto status of regions outside the French concession. It defines the new limit placing an additional area of six square miles, already a favourite foreign residential district under the administration of the French.

Situation in Albania.

Fight in the South.

LONDON, July 13.—DURAZZO.—Perfect order prevails here. Both the Dutch Officers who have arrived from Koritza assert that the Albanian forces are confronted on the south not only by the Epirotes but also by strong detachments of Greek Regulars. There are 5,000 utterly destitute refugees in the neighbourhood of Berat.

Berat Captured.

LONDON, July 13.—DURAZZO.—Insurgents have captured Berat.

TELEGRAMS.

The Indian Army.
Northern Section.

Lt.-General Lake to Command.

LONDON, July 13.—The "Times" says:—It is understood that Lieutenant-General Sir P. H. N. Lake, Chief of General Staff in India, will shortly receive the Command of the Northern Army, Major-General C. A. Anderson, Commanding the 7th Division at Meerut, succeeding him as Chief of General Staff.

Late Lady Hardinge.

Sympathy of the English Press.

Evening Papers.

LONDON, July 13.—Evening Papers re-echo the sentiments expressed by the Morning Papers in referring to the death of Lady Hardinge. They emphasise the deep loss to public life in India. The "Westminster Gazette" says:—"No Viceroy owed more to the devotion of his wife than Lord Hardinge".

Obituary.

Earl of Ellesmere.

LONDON, JULY 13.—The death is announced of the Earl of Ellesmere.

INDIAN TELEGRAMS.

(From Our Own Correspondents.)

Late Lady Hardinge.

Crowded Meeting at Simla.

SIMLA, July 13.—A crowded meeting of European and Indian residents of Simla was held this evening. Raja Sir Harnam Singh presiding, to express sorrow at the death of Lady Hardinge. Among those present were the Hon'ble Mr. Maynard, I. C. S., Hon'ble Sir Arthur Ker, Mr. J. F. Connolly, Mr. C. C. Garbett, Mr. W. F. Johnstone, the Hon'ble Sirdar Daljit Singh, Colonel Bikram Singh, Raja of Kevthal, Sirdar Sunder Singh Mahthia, Mr. C. C. Plowder, Sirdar Jogendra Singh and Nawab Zulfikar Ali Khan. The President in opening the meeting said:—

"We are met here this evening on a most melancholy occasion. There is not one of us present who has not been profoundly moved by the news which we have received. Her Excellency Lady Hardinge, wife of our beloved Viceroy, has passed away. It was only a few months ago that she was in our midst to all appearances in the enjoyment of health. We looked forward to her return and until a few days ago had no cause for anxiety. But the decrees of Providence are inscrutable and we can only bow our heads in sympathetic silence. It is the close of a beautiful life, beautiful in its simplicity, its brightness, its courage and its neglect of self. Gentlemen, surely this needs no elucidation. Her deeds of charity and mercy are well known to us and I shall mention only a few of such as the Linen League, the Scheme for College, the Industries and the Annual Children's Treat, a source of so much pleasure to young people throughout India, which all owe their inception to Lady Hardinge. The proposed Medical College at Delhi too will be a signal tribute to her love of others and can we ever forget Her Excellency's noble courage during those dark days at Delhi? No one, I suppose, will ever fully know the agony of mind which she then experienced and yet throughout she remained bright and hopeful. It was a part of her nature. We are certain and I speak here with some personal knowledge that she completely identified herself with His Excellency the Viceroy in his work and was deeply interested in the welfare of India and especially in Indian women. For myself I feel it a great privilege to have known Her Excellency, but this tribute that we pay to the departed, only enhances the sorrow of the occasion. Our hearts go out to our beloved Viceroy. For him who has suffered so much already it is indeed a grievous blow. His cup of suffering is full to the brim. He has lost one who throughout his career has helped to share the joys and sorrows of life. The distance from Home, the helplessness and above all, what Lord Dalhousie referred to as the utter solitude of the occasion add to the poignancy of the grief. We all Europeans and Indian representatives of all classes resident in Simla feel intensely for His Excellency and assure him that we share with him in his great sorrow. Our hearts also go out to the motherless children and particularly to the dear child who is so bright and young and so familiar to Simla.

I have reason to know that in spite of her own crushing sorrow she has displayed the noblest courage and is trying to do her best to sustain her father. Our prayer is that she may follow in her mother's footsteps and always be a source of comfort to His Excellency. Gentlemen, His Excellency will at least have the consolation that all India is mourning with him, and nowhere will his sorrow be more keenly felt than in Simla where he is so much liked and respected. Let us pray that Divine Providence which alone can give true consolation may comfort His Excellency in this terrible hour and preserve him for the good of the people of India and the British Empire.

Six resolutions were put from the Chair and passed by the audience standing. It was also resolved to consider the erection of a suitable memorial and also ask some friend in London to present a wreath on the funeral as a mark of respect.

TELEGRAMS.

Expression of Grief throughout India.

SIMLA, July 13.—Messages from all parts of India report closing of Schools, Courts and Offices and places of business to-day as a mark of respect to Lady Hardinge, and in the case of public bodies resolutions of sympathy for the Viceroy. Memorial services are being arranged for the day of the funeral in places of worship of all denominations. The one at Christ Church at Simla which will be held at 3 in the afternoon will be attended by all principal officials of the Government of India and members of the general public. That at Boileauganj Church, Simla, will be private, only the Viceroy and members of Viceregal household attending it.

Memorial Service.

Government Notification is issued that a memorial service at St. Thomas Cathedral, Bombay, will be held to-day at 6-30 P. M. Service will be partly choral and will follow lines as held in memory of King Edward. Prayers will also be offered at Hindu Temples, Mosques and Fire Temples by the Hindu, Mahomedan and Parsi communities, respectively.

At Calcutta.

Messages of Sympathy.

CALCUTTA, July 13.—Messages of deepest sympathy have been despatched to H. E. the Viceroy by the Chief Justice and Judges of High Court, by the Sheriff of Calcutta and by the Bengal Chamber of Commerce.

Press Comments.

CALCUTTA, July 13.—In noticing Lady Hardinge's death the "Englishman" says:—Not only by her courage but also by wide and practical interest she took in all movements for relief of suffering, Lady Hardinge had won a place of warm affection and respect in the hearts of the people of India. To the Viceroy she was in every sense a helpmate.

The "Daily News" says.—Death of Lady Hardinge is one of those events that bring home to all of us our common humanity. It can honestly be said of Lady Hardinge that she loved India.

The "Patrika" says:—Who can deny that Lady Hardinge has earned the choicest blessings of heaven by not only nursing her sick husband with uncommon devotion but departing this life when he has fully recovered.

The "Empire" says:—Lady Hardinge was a great lady and this world is poorer each time such a being is called away from a position where her deeds and words are watched and followed.

The "Statesman" writes:—With the almost regal state in which the Governor-General lives there is associated something of the loneliness of royalty. But Lord Hardinge has had inestimable compensation of finding in his wife a comrade whose sympathy and comprehension lightened his labours. The gracious and accomplished lady whose unexpected death the whole of India mourns filled her place with notable tact and dignity and all hearts will go out to her husband who has been so suddenly and cruelly bereaved. Lady Hardinge will long be remembered in India.

The "Bengalee" writes:—If grief shared is grief allayed then we may say that His Excellency possesses in full measure the loving sympathy of a grateful people. Our hope and prayer is that as on a former occasion when the wicked hand of the assassin brought him near to death's door so now despite the great sorrow which has befallen him and in imitation of the example of her whose memory must be an adored possession, His Excellency may continue to serve the great people whom he loves so well.

Calcutta European Association.

CALCUTTA, July 13.—The following telegram has been sent to H. E. the Viceroy.—"The President and Council of the European Association, on behalf of the central administration and all branches, approach Your Excellency with respectful and heartfelt sympathy in the great sorrow and loss that has befallen you which is deeply deplored."

The Indian Association.

The Indian Association in telegraphing condolence, speak of Lady Hardinge as having endeared herself to the people by her many expressions of kindness and by her courageous bearing on the occasion of the dastardly attempt on His Excellency's life. Her loss is felt by the people as a personal bereavement.

H. E. Viceroy's Acknowledgment.

Private Secretary has replied that the Viceroy has been greatly touched by the kind message of sympathy and sends warm acknowledgment.

At Bombay.

Remarkable Outburst of Feeling.

BOMBAY, July 13.—The death of Lady Hardinge has caused in Bombay to-day, one of the most remarkable outbursts of feeling that can be remembered here. It has been the sole topic of sorrowful conversation and the public expressions of grief have been universal. The Presidency and Honorary Magistrates and members of the bar vied with one another in voicing their sorrow. This morning, Anjuman Islam and other schools were closed. Grain Merchants' Association began the day by sending a letter to Viceroy and so on.

The Municipal Corporation.

Sir B Krishna

The Municipal Corporation at a meeting this afternoon passed a resolution expressing profound sorrow and directing a message to be sent to the Viceroy expressing sympathy in his deep grief. Sir Balchandra Krishna in moving this said that on a solemn occasion like the present, silence was more eloquent than speech. The grief of

TELEGRAMS.

the Viceroy was the grief of the people of India and it was simply indescribable. It was too melancholy an occasion for speech and he did not therefore propose to say more than this that in Lady Hardinge they had lost a true friend of India.

Sir I. Rahimtoolah.

The Hon'ble Sir Ibrahim Rahimtoolah said that this was a mournful occasion and did not think that he was exaggerating when he said that the vast population of this continent were appalled by the suddenness of the severe blow which had so cruelly fallen upon their beloved and popular Viceroy. They prayed fervently that God might give sufficient courage and fortitude to the great Viceroy to bear the irreparable loss.

Other Speakers.

Several other speakers followed in a similar strain and when the resolution was passed the meeting adjourned.

Memorial Women's Medical College.

A proposal has already been made to found a Women's Medical College here as a permanent memorial.

Universal Mourning.

BOMBAY, July 14.—Messages have been received of universal mourning over the sad demise of Lady Hardinge from every town big and small in the Presidency. It has touched the hearts of all. Condolences are being sent from all public bodies and associations.

Closing of Schools and Colleges.

BOMBAY, July 13.—All Schools and Colleges were closed for a day as a mark of respect to Lady Hardinge.

Anjuman Zia-ul-Islam.

The Anjuman Zia-ul-Islam passed a resolution expressing deep and sincere condolence to Lord Hardinge in the untimely demise of Lady Hardinge, the noblest and most illustrious English woman, whose mission of usefulness and benevolence was as great and meritorious as of Lord Hardinge in the administration of India.

References in Law Courts.

Touching references were made in the Law Courts.

Special Memorial Service.

A special memorial service for Lady Hardinge will be held in Bombay Cathedral on Tuesday evening.

The "Sind Gazette."

KARACHI, July 13.—The "Sind Gazette" writes:—It is not often that the personality of a Viceroy's wife takes vivid reality in the public mind. In comparatively modern times Lady Northbrook, Lady Lytton, Lady Ripon, Lady Lansdowne and Lady Elgin, though all estimable worth, graceful presence and gentle character, were wholly unknown to the populace. Lady Dufferin, Lady Curzon and Lady Minto gave their names in permanence to philanthropic funds charged with missions of tender kindness to suffering women in India, but the names, and not the individualities, of these benevolent dames are all that the common mind has in possession. Lady Hardinge, by a single exception, became a distinctive personage for the multitude, who recognised in her a heroine from the fateful day when she stood serene by her fainting Lord amidst the ensanguined debris of the burst bomb and calmly passed the order for the broken procession to proceed.

At Lucknow.

Public Offices Closed.

LUCKNOW, July 13.—Public offices, Courts and business houses were closed to-day as a mark of respect to the Viceroy.

The "Indian Daily Telegraph."

LUCKNOW, July 13.—The "Indian Daily Telegraph" says:—"Words fail to express how affectionately the Viceroy is associated with the country, and how deeply India will mourn the loss he has sustained."

In Mysore.

BANGALORE, July 14.—Races due to begin to-day put off till to-morrow. All Public Offices and Courts in this station and the Mysore Province closed to-day including the Trades Association establishments. Fancy dress ball arranged at the United Service Club for to-morrow is postponed. There is to be a State Church Service at the Holy Trinity Church at 11 to-day mainly of a military character.

Special Memorial Service.

BANGALORE, July 14.—Memorial Service at Holy Trinity Church is postponed to 11 a. m. to-morrow owing to official intimation that funeral takes place at noon to-morrow.

At Secunderabad.

Meeting to be Convened.

SECUNDERABAD, July 13.—The principal citizens of Secunderabad are convening a public meeting for the purpose of condoling with Lord Hardinge. A "Hyderabad Bulletin" says "although a vast cenotaph of grief is being up-built to-day all over India, nowhere is the sorrow more sincere than it is in Hyderabad."

At Coonoor.

Telegrams of Sympathy

COONOOR, July 14.—The news of the death of Lady Hardinge was received here with the deepest regret. Members of the "Pride of Hills" Lodge despatched the following message of sympathy to the Private Secretary a Viceroy's Good Templars, Coonoor received with great shock the sad news of the blow that the Almighty inflicted on His Excellency. They join with the whole of India in offering their sincere condolence and sympathy to His Excellency.

At Rangoon

A Memorial Service

RANGOON, July 13.—In connection with the death of Lady Hardinge a memorial service, at which the Lieutenant-Governor and his staff will be present, will be held in the Cathedral to-morrow at 6 P. M.

Closing of Offices and Courts.

All Government offices and Courts will be closed to-morrow as well as the Municipal Offices.

Messages of Sympathy.

The Burma Chamber of Commerce, Rangoon Trades Association, Moslem Association and other local bodies, including a number of Schools, have sent messages of sympathy to Lord Hardinge.

Announcement in Churches.

At the Cathedral last night the announcement of Lady Hardinge's death was made and the congregation was asked to pray for Lord Hardinge. At the conclusion of the service the Dead March in Saul was played, the congregation standing throughout. A similar announcement was made in other Churches.

The Funeral.

SIMLA, July 13.—Authoritative information has now been received that Lady Hardinge's funeral will be at 12-45 on Wednesday the 15th and not on Tuesday as first reported. The public memorial service at Christ Church, Simla, at which the Bishop of Lahore will officiate, has therefore been fixed for 3 P. M. on Wednesday, and the private service at Boileauganj for the Viceregal household at 5 P. M. on Wednesday.

H. E. Lord Pentland.

BANGALORE, July 14.—Lord Pentland left last night at 10-30 for Ootacamund.

Mr. Engleken's Suit.

Against the A. S. R. S.

BOMBAY, July 13.—At the Bombay High Court to-day, before Sir Dinesh Davar, the suit filed by Mr. Herman Thomas Engleken, lately Travelling Secretary, Amalgamated Society of Railway Servants, in which he sought to recover Rs. 2,523-3-0 on account of his salary and travelling allowances, came up for hearing. Mr. Dadachanj, Barrister, on behalf of Mr. Engleken, stated that Mr. Engleken was engaged by the Society on a salary of Rs. 175 a month with Rs. 5 allowance and double railway fares while travelling on behalf of the Society. He resigned his appointment on the 9th April 1914 after his return from Madras, where he had been in connection with the recent Perambur Railway Strike and claimed Rs. 2,523-3-0 as stated above.

Mr. Joseph Gibbons, Acting Secretary of the Society, in a written statement, stated that Mr. Engleken had been entrusted with Rs. 14,000 for disbursement among railway strikers at the Perambur Railway Workshops, that the accounts of disbursements rendered by Mr. Engleken had been very unsatisfactory and that there was a police prosecution against Engleken at Madras for embezzlement; but he had been acquitted. During the period of the pendency of the criminal proceedings against him at Madras he had been suspended and allowed Rs. 75 a month as allowance. The Directors of the Society had called upon Engleken for explanation, when he abruptly resigned the appointment and filed the present suit to bar the Society.

Bombay Legislative Council.

Formation of a Special Budget Committee.

BOMBAY, July 13.—The Government of Bombay have issued special rules for the formation of a Committee of the Provincial Legislative Council for discussion of the Council's budgets. It is provided that the Finance Committee shall consist of 12 members of whom 6 including Finance Member shall be nominated by the Governor and six shall be elected by the non-official members of the Council. Rules are published governing the process of election by the non-official members to the Committee.

Weather in Bombay.

Bombay rainfall is now eleven inches below normal for the season up to date. This is not important in regard to crops but if the monsoon goes on in this way the city may be inconveniently caught out by a shortage of water next hot weather.

Railway Breaches.

LAHORE, July 13.—All breaches on the North Western Railway have been repaired except those between Sultanpur, Lodhi and Pajian on the Jullunder City Ferozepore branch, and between Popya and Jamlera on the Sutlej Valley Railway between Pakpattan and Lodhran. The former breach will continue for several weeks, and traffic has already been diverted, as transhipment is not possible. The latter breach will be of a short duration, but it is not possible yet to say definitely when through communication will be restored. At present transhipment is taking place.

Theft of a Compass.

CALCUTTA, July 13.—To-day before Mr. Swinhoe, Chief Presidency Magistrate, an English seaman named Warens was charged with theft of a compass from vessel "Sicilia" at the instance of P and O Company. It was alleged that the accused destroyed the compass with the result that the ship was now left with one compass, and it would be dangerous to human life to navigate the vessel with only one compass. A second one could not be replaced locally. The case is adjourned till to-morrow.

క ఫ హ రి.

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0. వి. పి. సహా రూ. 1-4-0.

దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు. శైత్యమువలన ఏర్పడిన దగ్గు. శీతకాలమున ప్రబలింపదు. శ్వాస కోశముల నూత్న నాళములందు ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బ సము, త్తయదగ్గు. దగ్గుకు సేవించవలసినమందు దగ్గువిధమును బట్టియుండును.

క ఫ హ రి మూర్త్యము.

చిన్నదబ్బి 1-కి 0-8-0. (6 దబ్బిల ముందు గలది) 1-కి వెల రూ 2-0-0.

మూర్త్యము నవమూర్తీకలచీ చేయబడినది. దగ్గు శ్వాసము, కాసవీస, శైత్యజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంట నుంచుకొనుట నుంచిది.

క ల రా మా త్ర లు.

దబ్బి 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-6-0.

కలరా ప్లేగురాలేనే ఒకవిధమైన అంటుబాధ్యము. ఇది గాలియగు నీటియందుపరమాణువులైన విష పురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే మందును తీసుట అవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచిత్రాగుట యుక్తము.

గ హ ణి మూ త్ర లు.

20 మాత్రల దబ్బి 1-కి రూ 0-8-0 వి. పి. 0-12-0

రక్తవిరేచనములు, బుక విరేచనములు, జిగుట విరేచనములు, అజీర్ణ విరేచనములు మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు సేవించినతోడనే నిలిచిపోవును. వీనిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును. గుణము వెంటనే కనుపడును.

మూ ల శం క కు త్రై ల ము.

దబ్బి 1-కి వెల రూ. 0-12-0

మూలశంకవలన ఆసనముదగ్గర చర్మము లావుబారి క్రమముగ చిన్నచిన్న మొలలు ఏర్పడును. ఇది పైత్యకోశపు మందతవలన (Torpid liver,) గలుగును అతికాక, బడలిక, విశేషకాలము ఒక చోట కూర్చుండుట, మలాశరోధమువలన బహిర్దేశమునకు పోయినపుడును ఖిలేర సమయములందును రక్తముపడును. విషవక కొంతకాలమువాడిన మూలశంకరోగము తగ్గగలదు.

గ జ్జి కి త్రై ల ము.

వెల దబ్బి 1-కి రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-7-0.

గజ్జి, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖముగ చిన్నపిల్లలకు విశేషబాధను గలిగించుచున్నది. ఈత్రైలమును నాలుగుపూటలు రోచిన తప్పక పనిజేయును.

కు ప్పు కు త్రై ల ము.

దబ్బి 1-కి వెల రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0.

ఈత్రైలము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు, కుప్పలకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

చుండుకు నూనె.

వెల సీసా 1-కి రూ 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0

ఈ నూనెను రోచిన చుండు, పొట్టురాలుట, జిల, గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెండ్రుకలకు హనిగలుగక చక్కగఁ జెరుగగలవు.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి. శేక సిం. 9, జహంగీరువీధి, మద్రాసు.

అ మృ తాం జ న ము

అన్ని నొప్పులకు లోకవిఖ్యాతమైన పరమామృతము.

AMRUTANJAN

(REGD.)

A SOVEREIGN REMEDY.

FOR

Head-Ache, Rheumatism Neuralgia, chest Colds, Sprain, Stiff joints, Dislocations, Skin diseases, Toothache, Backache, Cuts, Bruises etc.

PRICE ANNAS EIGHT ONLY.

FREE SAMPLE FOR ONE ANNA STAMPS.

RINGWORM OINTMENT.

Positively Cures Ringworm and Dhobi itches in three applications.

PRICE ANNAS SIX ONLY.

Aromatic Tooth Powder.

Cleans Teeth, Stops Bleeding, hardens gums, Taste pleasant.

PRICE ANNAS TWO ONLY.

CAN BE HAD OF ALL CHEMISTS & DRUGGISTS.

Amrutanjan Depot.

109, FREE ROAD, BOMBAY. 9, JEHANGIR STREET, MADRAS.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి. శేక సిం. 9, జహంగీరువీధి, మద్రాసు.

A WONDERFUL AMULCT.

ఇది యొక గొప్ప క్రియ నిమిత్తమైన తాయెతు. దీని ప్రభావ మత్యద్భుతము. దీని నలంకరించుకొనిన, చేప సంతకు ణకు కాపు. 2 కలరా, అమృతాంజన మొదలగు అంటు బాధ్య ములకు శోకనీయము. 3 భూతప్రేత పీడనములకు పాపనీయము. 4 వ్యాధులు, పీడలు, ఆపదలు, గండములు తొలగిపోవును. 5 నొప్పులు, తీపులు, కాపులు, దిళ్లలు, బెణుకులు, హరించును. 6 ఆరోగ్యము, అస్థిప్రస్థము, వ్యర్థము, బలము, సుఖము, ఉత్సాహముగలుగును, 7 క్షమాశక్తువులు వియమితువులగుదురు. 8 నీవాదం గెలుచును. 9 సభకట్టు, సర్వజన వశీకరము 10 నీవాక వ్యాపార, వ్యవహార, కార్యాక్రమ మేరమై వెళ్ల బోవునపుడు దీనిని ధరించుకొని వెళ్లక జయమును, లాభమును పొందగలవు. దానియందట్టి మహిమవున్నదని అనుభవజ్ఞులు వేరోక్షయవిహీనులగునట్లు వర్ణించియున్నారు. ఇది సర్వోపద వేదియగు నొక ఘోషయ మహాత్మునిచే గనిపెట్ట బడినదేగాని కాలాచిత వేషదారులవలన గనిపెట్టబడినది గాదు. శ్రీ పురుషులు ఆ బాలవృద్ధులందఱును తెప్పించుకొని ధరింపదగిన ఆ మూర్త్యులైన సుప్రసిద్ధమైన రత్న తాయెతు. వేయే! ఒక్కటి తీసుకొని పరీక్షింపును. అది ఆనందముద్ర మున నిన్నీల లాడించుట నిజము.

తాయెతు వెల రూ 1-8-0 ల మాత్రమే.

వలయువారు:— పి. రాఘవజనార్దనరావు,

మెన్మొరిట్టె యిన్స్టిట్యూట్, బంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా)

FREE! ఉచితము!! FREE!!!

ఉచితము: 10 కె.టి. బంగారు సులోచనములు!! ఉచితము!!!

దర్బారుబాం, తలనొప్పులకు, పొక్కునొప్పులకు, క్షణనొప్పులకు, పురాణవాత, మేహనొప్పులకు, పక్షవాతములకు, బెణుకులు, పొట్టు, కాపులు, పుబ్బులు, దగ్గు, శైత్యమునకు, తేలు, కైలి, మెం. విష జంతువులకాటుకు, పుండ్లకు, మంచియందు. సీసా 1-కి రూ 0-8-0. 12 సీసాలు రూ 4-8-0. 12 సీసాలు ఒకసారి తెప్పించుకొనువారికి ఒక మంచిలీవరువాచీ (జేబు గడియారము గాని) లేక 14 కె.టి. బంగారు పాతీగల పాంతును కలదు గాని, లేక ఒక 10 కె.టి. బంగారు చిలువతెల్లఅద్దముల సులోచనములు గూడుతో గాని ఈ మూడులో యేదైన ఒకటి ప్రదంతుగా బహుమానం ఇయ్యబడును. మా బంగారు సులోచనములం యెచ్చటకొన్నను రూ 5-8-0 లకు తక్కువ చిక్కనేరదు. కొద్దికాలమువరకే యిచ్చెదము. త్వరపడు! త్వరపడు!!

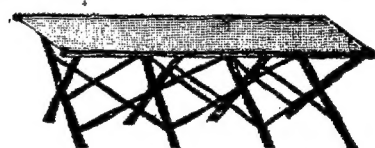
మంచి లీవరు (వాచ్) జేబుగడియారము ఉచితము.

14 కె.టి. బంగారు పాతీగల పాంతును కలదు. ఉచితము!

జి. ఆర్. దాసు అండ్ కో., తణుకు. (కృష్ణాజిల్లా)

G. R. Dass & Co., Tanuku. (Krishna District.)

Gold Medal Camp Cot.

అమెరికా దేశములో చేయబడిన

క్యాంపుకాట్.

ఈ క్యాంపు మడతమంచము 1000 పానల బరువును ధరించగలదు. 6 అడుగుల 4 అంగుళముల పొడవు, 2 అడుగుల 6 అంగుళముల వెడల్పు, 4 అడుగుల 3 అంగుళముల రైలు. మంచము ధర 9-0-0 మంచము మడిచిపెట్టు సంచి 2-0-0 దోమతెర 4-0-0 దోమతెర కర్రలు 2-0-0 ఈసామాను అన్నింటితో పూర్తి ధర 16-8-0

అడ్వాన్సు రెండు రూపాయలు పంపవలయును.

సామగ్రి అమ్మబడు వద్దకకాల:-రామకోటి కెల్లెంగులో గలవు

ఉత్తములు:—కాతా అందు కంపెనీ,

67, ఆదెప్పనాయక వీధి, (వి. పి.)

(1-7-14) మదరాసు. అనివ్రాయుడు

భవిష్యత్. క్రయం రూ. 2

జన్మ పత్రికా.

తమ కిడ్డల జన సంవత్సరము, మాస, తిథి, వార, జననకాలముల జక్కగా వ్రాసిపంపినయెడల మేమిచ్చుట జననకాలమును నిరధరమకొని జనన కుండలి - అంశ కుండలి మహాదత్త మొదలగునవి చేర్చి శేతువునకు జన్మనక్షత్రదోష వాలారిష్టు, దోషము మొదలగునవియుండినంత తత్సరిహారమై కాంతి దానాగలంజేయుక్రమమున్ను, మాతాపితృకృత్యమును విచారించి శేతువునకు నిక ముందు నిన్నక సంవత్సరములలో, నిట్టిగండములవలె రాగల విషయమును శేతువుయొక్క, ఆయు వ్యవస్థాని విషయమునుసహ విశేషముగా వ్రాసి జన్మపత్రిక ను సిద్ధపరిచి పంపెదము.

బాలగ్రహ నివారణ మహాయంత్రము.

ఈ మహాయంత్రము నొక పెండితాయంత్రో తేల్చి క్షుద్ర పరిచి కిడ్డలకుం గట్టినచో ౧౨ సంవత్సరముల వరకు రాగల బాలారిష్టు ఖండితముగా పరిహారము గాగలదు.

బాలగ్రహ నివారణ యంత్రముతోచేరి జన్మపత్రిక. వెల రూ 2

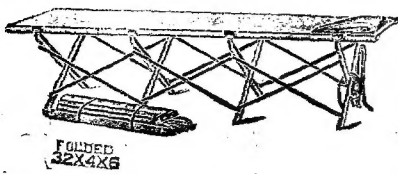
విలాసం:— పి. హెచ్. ఎం. సిద్ధాంతలు.

చౌరపేటపాస్టో (జిల్లా బల్సారి)

మా మడకమంచములమీద సుఖముగా.

నిద్రపోవలసినది.

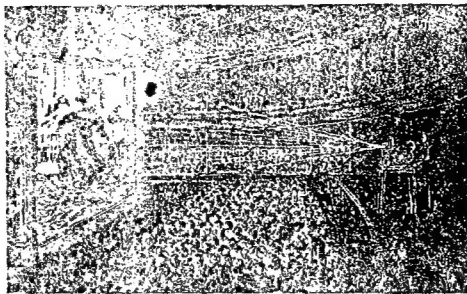
ఇది 1000 వే నల 20 వల 40 చుక్కలది.

ప్రతి బియ్యము మీద బోయినను, ఎప్పుడు వైనను పోయియున్నది చీనిమీదపట్టగలదు

దీని వలన మంచి వాతము వున్నది. దేశసంచారము చేయుచుండు ఆఫీసరులు విద్యార్థులు, దీనిని గూర్చి గొప్పగా జ్ఞాపించియున్నారు. ఇది ఆమెకా కేశమును చేయబడినది. 6 1/2 అడుగులు పొడవు, 2 అడుగులు వెడల్పు. మడిచినప్పుడు 15 పౌండులకు మించిన పొడవుగా కట్టుకొని చేరిపట్టుకొని పోవచ్చును. ఒక చిన్న బాలుడయినను దీనిని తీసి మడచవచ్చును. ధర మంచిము 1-కి, రు. 8-0-0 దోమతెర సామాను 2-0-0. వెయ్యిపౌండుల బరువును ఈయంచుమీద వేసినను సులభముగా భరించగలదు. చక్కని బట్టికతో చేయబడిన దోమతెర 5-8-0 చిరునామా:— భూదర్ అండు యూనైటెడ్ బ్రదర్స్, వాచ్ అండు కాక్ ఇంప్రోవ్డ్ మదరాసు.

ద్రవ్యసంతుష్టగుటకు మార్గము.

సుమారు రు 600 లు ఖర్చు పెట్టినయెడల ఒక కాక్ ఇంప్రోవ్డ్ మెషీను ఒక ప్రదర్శనముగల సరిపడే ఫిలములు కొనుగలుగు. వాటితో వేలకువేలు ఆర్జించగలరు. ఆసంగతు లన్ని మావద్ద మెషీను కొనుగారికి ఒక పూటలో ఉచితముగా నేర్పదము త్వరగా భాగ్యవంతు లగుటకు ముంతకుమించిన సుగువుమార్గము మరిలేదు. పూరాసంగతులుగల క్యాటలాగును మాచిన తరువాత మీకే తెలియగలదు. ఆలోచించకండి. త్వరపడండి. కారనేషన్ బయస్కోప్ కంపెనీ, హైదరాబాద్-121, పెద్దబీబీ తిరువళ్ళి క్లబ్బి, (మదరాసు) బ్రాంచి:—ఉర్దూ, గంజాం జిల్లా.

కమ్యూనికేషన్ సంఘము ప్రకటన.

కమ్యూనికేషన్ సంఘమువారివల్ల గత సంవత్సరములో కొన్ని విద్యార్థి వేతనములు. () యక్ష్మ బడినవి. ఈ సంవత్సరము కూడా కొన్ని యక్ష్మబడినను, గాన కమ్యూనికేషన్ విద్యార్థులువారి గాడ్డయనల సంకయిలతోడను వారి పాఠశాలాధ్యక్షుల సర్టిఫికేట్లతోడను మరియుతరులచే యిక్ష్మబడిన యోగ్యతాపత్రాలతోడను సహా ఈదిగవవారికి ధరభాస్తులను వంపదలందులకు ఇందుమూలమున తెలియజేయుచున్నాను. ఈ ధరభాస్తులు జూలై నెలఖరులోగా యాక్రింది చిరునామాకు చేరవలెను ధరభాస్తుల పర్యవసానమును కార్య నిర్వాహక సంఘమువారి ఆలోచనమీద తెలియజేయబడును.

సెక్రటరీ, కమ్యూనికేషన్ సంఘము.

కవులము, కృష్ణాజిల్లా.

పోస్టేజి సహా ఉచితము.

వీరవర్మరాజును మాలినియును. ఒకవిచిత్రమైన కథ—చదువులచే మానసోల్లాసము కలుగ జేయుటయే గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అందుచెలిపి యున్నాము. కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును. జాగుసేయక తక్షణమే వ్రాయుడు. వైద్యకాశ్రీ షణ్మకర్ గోవిందజి. ఆతంక నిగ్రహ బేషధాలయము. 22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోదిల్ బహర్ (రిజిస్టర్డ్)

ఆనప్రాగ్దేయల కుడ్రేకంపడిన అత్తరుపయోగింపవలయును. మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాగన యుండునది, కొన్ని ఏర్పరచబడిన ఫుష్పములనుండి మాత్ర మే తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మద్యపానము చేర్చబడ లేదు. నీచేతిరుమాలు మీదగాని, కోటుమీదగాని గొన్ని బొట్లను వేసికొనినయెడల సువాసనలతో గూడినఫుష్పతోట లోనే గూర్చునట్లుండును. ఈ ఆదృతమైన వేయికముల ఫుష్పములనుండి తీయబడిన అత్తరు యొక్క సువాసనభరిం చుటకయి ఆటోదిల్ బహర్ యిక్ష్మమని మీదగ్గరినున్న పాపుకీషరు నడుగవలయును వారితావున లేదని మాకు వ్రాయుడు. చిన్నబుడ్డి విలున 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0, 1/2 బౌన్సు అత్తరుగల పెద్దసయిబు బుడ్డి 2-0-0 ఈ అత్తరులూ మరగ బెట్టబడి ఘుమఘుమ ండుచుండు కార్డులు డజన్ 1-కి 0-8-0 వి. పి. ఖర్చుగొనువారును ధరించవలయును. సోలు ఎజెంటులు—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ కెమికల్ కంపెనీ, 155 జామా మసీదు, బొంబాయి. మదరాసు ఏజెంటు:— మెహత ఫుర్రోత్తం మూ నెం 29, వై నాజూరు రోడ్డు, మదరాసు, ప్లవరు బజారుబిడి.

సత్రికుటుంబమునం దుండదగిన పుస్తకము. అత్తెలారాభాటమును కోరర్ని కోడంద్ర ప్రలాపము.

(రెండవకూర్పు)

ఒక ఆణా తపాలా బిళ్లపంపువారి కుచితము. ఈయాగసునెల కడవకే ఈధరకు ఇవ్వబడును. విక్రలూ! మేమిగ్రంథమును గత ఏప్రిల్ నెలలో ప్రచురించినపుడు అనేకులు మాకు మీకని తీసికొన్నందున ఆగ్రంథము మేనెలలోనే ఖర్చయిపోయినది. వెనుక వ్రాయు వారలకు లేదని వ్రాయటకు జరిగి, మఱల ముద్రించితిమి. ఇదియును మనపటివలెనే ఖర్చుగొని యెంచి మునుమున్ను తమకు ప్రబోధించెదము. ఈగ్రంథముచే మేము లాభమంద వలయును కోరిక లేనివారమని గ్రంథమును దెప్పించుకొను వారలకందటికె చెలియును. ఈగ్రంథము ప్రతిశ్రీతిలు జదివి, అత్తలయెడ కోడంద్ర కుండవలసిన మర్యాదయు, కోడంద్ర యెడ అత్తల కుండవలసిన ప్రేమను గ్రహించి సుఖంబుండు రను పరోపకార బుద్ధిచే నిది ప్రచురించెదము. కొన్నిప్రతులే ముద్రించుటచే ద్వరపడి తెప్పించుకొందురని మాప్రాధ్న. చిరునామా:— ధనలక్ష్మీ కంపెనీ, నెం. 6, వెంకటేశమేష్ట్రీ బిడి, సాహుకార్ పేట, మదరాసు.

ఆనంద సంవత్సర సిద్ధాంతపంచాంగమ్

మంచికాగితము! శుద్ధప్రతి!! చక్కని అచ్చు!!!

అమృతాంజనం డిపోవారి మందులను గొనువారలకు ఉచితము.

వలయువారు అరణా చీటిని సంప్రకొనవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు లోక విఖ్యాతమైన పరమామృతము.

చక్కనిడబ్బితోసహా సీసా 1-కి 0-8-0 డజను 1-కి రు. 5-4-0

తామరతైలం. పండ్లపొడి. మోహినీతైలం.

నెల డబ్బీ 1కి 0-6-0 నెల డబ్బీ 1కి 0-2-0 5. తులముల నూనెగల డజను 1కి 3-8-0 డజను 1కి 1-2-0 సీసా 1కి 0-12-0

పి. పి. ఖర్చులు పోలేకము. అమృతాంజనం డిపో, నెం. 9, జహంగీరుబిడి, మదరాసు. } } మండుల కేటలాగు ఉచితముగ పంపబడును. అమృతాంజనం డిపో, 109, ప్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

ఆనంద సంవత్సరాది సంచిక.

చిత్రపటములతో చక్కగా ముద్రింపబడినది.

కోరువారు వెంటనే వాగును కొనవలయును.

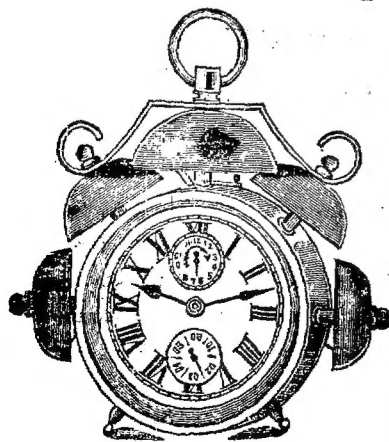
9, జహంగీరు బిడి, బార్బీటపుర, మదరాసు.

ఇనుబెల్లులుగల అలారంట్లయంపీను.

సుపీరియర్ లీవర్ బ్యాండ్లువాచ్.

ఇదేమాదిరి డి గోలునుతోసహా ధర రు 3-0-0. పోస్టేజి 0-4-0.

యారమును మేమిది డిజిన్కి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

నాల్గు రూపాయల ధరకే పంపుచుంటిమి. అదేమాదిరి యిపుడును చేదసాదల కుపయోగించు నటుల నాలుగు రూపాయలకే కావలసిన వారికి పంపెదము.

ఈగడియారము డయలుమీద మాకంపెనీ పేరు ఎట్టనిసిరా తోను ముద్రింపబడియుండును. ఇది చూచుటకుకండమై తలచీగమును, డబ్బుప్రాఫ్ అను గ్లాసు డూమునుగలిగి మొరటుపనులకు దగియుండును. పెట్టెమాత్ర లో భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి కించి యుండును. సీమ నుండి

ఈ చిత్రమునందును వలె ఈగడియారమునకు ఇను అలారంట్లెల్లులు ప్రక్కన అమర్చియుండును. మనమెన్ని గంటలకు మేల్కొన్నవలయునో యన్ని నగంటలకు నీ యలారమును అయిదు నొక్కచేసమయమునందు చెవులకించుచున్నప్పుడో మోగి నిడుక లేవజాలను. ఆశ్చర్యమల కాశ్చర్యమిది. ప్రతి వారును కొని యానందింపదగినది. 4-0-0.

వలయువారు:—సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు. నెం 167, మదరాస్, ఇ అన్ని నాముడు.